

Anton de Kom Universiteit van Suriname

Bibliotheek

Universiteitscomplex, Leysweg 86, Paramaribo, Suriname, Postbus 9212
Telefoon (597)464547, Fax (597)434211, E-mail: adekbib@uvs.edu

APPROVAL

NAAM: SANDHYA JADDOE

verleent aan de AdeKUS kosteloos de niet-exclusieve toestemming om haar/zijn afstudeerscriptie via de catalogus full-text beschikbaar te stellen aan gebruikers binnen en buiten de AdeKUS.

Plaats en datum, Paramaribo, 01 april 2021

Handtekening

[Handwritten signature]
1/4/21

ANTON DE KOM UNIVERSITEIT VAN SURINAME
FACULTEIT DER JURIDISCHE WETENSCHAPPEN
MASTER SURINAAMS RECHT

**DE RECHTSPOSITIE VAN DE JEUGDIGE
DELINQUENT IN (INTER) NATIONAAL
PERSPECTIEF**

Thesis ter verkrijging van de graad van Master of Laws (LLM)

Sandhya Jaddoe

Begeleider: mr. J. Kasdipowidjojo

Paramaribo, augustus 2020

Voorwoord

Deze masterthesis vormt het sluitstuk van mijn tweejarige opleiding Rechten aan de Anton de Kom Universiteit van Suriname. Hierin tracht ik mijn kennis en vaardigheden te bundelen. Vrij snel kwam ik tot de vaststelling dat ik een studie omtrent de rechtspositie van de jeugdige delinquenten wenste. Dankzij de voorstellen van mijn begeleider mr. J. Kasdipowidjojo, vond ik een uiterst interessant en actueel onderwerp. Het onderwerp ligt bovendien in het verlengde van mijn keuzevakken. Ik volgde onder meer de grondige studie Strafrecht. Hier ontstond dan ook mijn interesse in de rechtspositie van de jeugdige delinquent in het strafprocesrecht.

Vooreerst wil ik daarom graag mijn begeleider mr. J. Kasdipowidjojo bedanken. Zijn gerichte aanbevelingen en feedback hebben mij tijdens mijn onderzoek in de juiste richting gestuurd. Dit vormde zeker een grote meerwaarde aan mijn eindwerk. Daarnaast bedank ik de medebeoordelaars mr. M. Lieuw Kie Song en mr. R. Chote voor hun kritische opmerkingen op mijn paper. De opmerkingen zorgden er tevens voor dat ik een beter stuk kon afleveren.

Verder zou ik ook graag mijn diverse respondenten willen bedanken voor het vrijmaken van tijd voor een interview. Ze boden me antwoorden op mijn onderzoeksvragen.

Tot slot wil ik graag mijn gezin, familie en vrienden bedanken voor de morele steun tijdens het vormgeven van mijn eindwerk. Het schrijven van een masterproef gaat immers gepaard met *ups* en *downs*. Ik kon steeds bij mijn echtgenoot terecht om me te motiveren. Ik bedank in het bijzonder mijn echtgenoot voor zijn geduld, vertrouwen en de steun die ik gehad heb tijdens het schrijven van deze paper.

Sandhya Jaddoe

Lijst met gebruikte afkortingen

Art.- artikel

BUPO- Internationaal verdrag inzake Burgerrechten en Politieke rechten

BW - Burgerlijk Wetboek van Suriname

CPI – Centraal Penitentiaire Inrichting

GW – Grondwet van Suriname

IVRK- Internationaal verdrag inzake Rechten van het Kind

JKB- Justitiële Kinderbescherming

JOG- Jeugd Opvoedingsgesticht

PA- Penitentiaire Ambtenaar

Sr. – Wetboek van Strafrecht

Sv. – Wetboek van Strafvordering

Inhoudsopgave

Voorwoord

Lijst met gebruikte afkortingen

Inleiding	5
1 De jeugdige delinquent	10
1.1 Algemeen	10
1.2 Het huidig Jeugdstrafrecht	10
1.3 Rechten van de jeugdige delinquenten	15
1.4 Jeugdinrichtingen in Suriname	16
1.5 Enkele rechten van de jeugdige delinquenten	19
1.6 Huidige stand van zaken betreffende de jeugdigen	21
2 Het Internationaal Kader; de instrumenten	23
2.1. Het kinderrechtenverdrag	23
2.2 De Havana Rules	26
2.3 De Beijing Rules	27
2.4 De Riyadh Guidelines	28
3 De rechtspositie van de jeugdige delinquent in justitiële jeugdinrichtingen	30
3.1 Het juridisch kader voor de jeugdinrichting	30
3.2 De verdeling over de jeugdinrichtingen	33
3.3 De interne rechtspositie van de jeugdige in een justitiële jeugdinrichting	34
Conclusie en aanbeveling	
Bronvermelding	

Inleiding

Voor zover men jeugdige verdachten wil onderwerpen aan strafrechtelijke vervolging, zal dat op een manier moeten gebeuren die rekening houdt met hun leeftijd. Die eis volgt zowel uit onze kennis van de kinderlijke ontwikkeling als uit internationale mensenrechten, in het bijzonder de rechten van het kind. Het principe dat kinderen onder een bepaalde leeftijd niet of minder verantwoordelijk kunnen worden gehouden voor het overtreden van de strafwet is allerminst een modern idee.¹

Het door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in 1985 uitgeroepen internationale jaar van het kind kan als leidraad worden beschouwd voor een reeks meer of minder juridisch dwingende maatregelen die de rechtspositie van jeugdige verdachten gestalte zou geven. In 1985 en 1990 werden door de Algemene Vergadering van de VN de Beijing Rules for the administration of juvenile justice (1985),² de UN Guidelines for the prevention of juvenile delinquency (Riyadh Guidelines 1990)³ en de UN Minimum Rules for the protection of juveniles deprived of their liberty (Havana Rules 1990)⁴ aangenomen.⁵

Het jeugdstrafrecht is in de laatste decennia in meerdere opzichten ingrijpend van karakter veranderd.⁶ Ter illustratie een krantenbericht gehaald uit De Ware Tijd d.d. 3 juni 2019. Het volledig bericht luidt als volgt in DWT:

Opa Doeli, de inrichting voor jeugdige delinquenten in Paramaribo, is mogelijk het toneel van malversaties. Enkele jongens die daar zijn ondergebracht, kregen namelijk de opdracht hun eigen zaadvocht op te drinken. Dat moest van een agente die erop dat ogenblik de leiding had. Naar de krant verneemt, gaf ze daarnaast opdracht aan haar collega's om erop toe te zien dat haar bevel werd uitgevoerd.

De politie bevestigt dat er een onderzoek gaande is in deze zaak. De afdeling Onderzoek Politie (OPZ) gaat na wat zich precies heeft voorgedaan in de instelling. Het onderzoek is ingesteld kort nadat er melding van het geval is gedaan bij de leiding. De agente

---

¹ Muller en Vegter 2005, p. 359.

² UN GA A/ resolution 40/33, 1985

³ UN GA A/ resolution 45/112, 1990

⁴ UN GA A/ resolution 45/113, 1990

⁵ Weijers en Imkamp 2008, p.73.

⁶ <http://www.dwtonline.com/laatste-nieuws/2019/06/03/jeugdige-arrestanten-moesten-zaadvocht-opdrinken/>

in kwestie is gemuteerd naar een andere afdeling. Indien blijkt dat zaken op waarheid berusten, zullen de jongens de nodige begeleiding krijgen, zegt de politie.

De krant verneemt dat de slachtoffers betrappt zijn toen ze bezig waren te masturberen. Ze moesten van agente O.B. hun zaad opvangen en slikken. Dergelijke handelingen zouden zich meerdere malen binnen de inrichting hebben voltrokken. Of er tuchtrechtelijke maatregelen tegen de wetsdienaar getroffen zullen worden, is vooralsnog onduidelijk.

Door de opkomst van de serie internationaal juridisch dwingende regels betreffende de rechtspositie van jeugdige verdachten een kwart eeuw geleden (met name het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, IVRK, van 1989) werd er een onderzoek gedaan door T. Liefwaard voor versterking van de positie van de jeugdige delinquent betreffende kinderen die met het (straf)recht in aanraking komen.⁷

De laatste tien jaar begint er steeds meer reflectie op het mensenrechten- en het ontwikkelingsperspectief – op gang te komen. Het beoogt met hulp van inzichten handen en voeten te geven aan de invulling van de rechtspositie van de jeugdige verdachte in het strafproces zoals geformuleerd in internationale mensenrechtenverdragen, in het bijzonder het IVRK.⁸

Onderzoeksvraag:

In hoeverre komt de nationale wetgeving overeen met de internationale wetgeving inzake de rechtspositie van de jeugdige delinquent in het strafprocesrecht?

Deelvragen

1. Wie is een jeugdige delinquent?
2. Hoe is de huidige wetgeving geregeld in het kader van de jeugdige delinquent?
3. Welke rechten zijn aan de jeugdige delinquent toegekend volgens het internationaal recht?
4. Welke zijn de hiaten/ strijdigheden in het nationaalrechtelijk kader t.o.v. de internationaalrechtelijke bepalingen?
5. Welke instrumenten (verdragen, aanbevelingen en rechtspraak) vormen een mensenrechtelijk kader met kwaliteitseisen voor de aanpak van de jeugddelinquentie?

---

⁷ Liefwaard 2010, p.282.

⁸ Weijers en Imkamp 2008, p.77.

Maatschappelijke relevantie

De maatschappelijke relevantie van het uit te voeren onderzoek dient aannemelijk te worden gemaakt. Er moet gekeken worden of er wellicht een manco/ hiaat bestaat in de informatie die er nu is over het onderwerp.

De vraag hoe de toepassing, interpretatie, evaluatie en hervorming van het jeugdbeschermingsrecht in de wet en in besluiten geregeld zijn is van groot maatschappelijk belang. Ketenpartners zoals de penitentiaire ambtenaren, maar ook het OM, de rechter en andere bij de strafrechtsketen betrokkenen moeten kunnen weten waar ze aan toe zijn. Dit, zeker gelet op de ontwikkelingen op internationaal niveau.

Om de ontwikkelingen te kunnen bijbenen en jeugdige delinquenten op tijd van de nodige juridische bescherming te kunnen voorzien, zal de wetenschap, ten behoeve van de wetgever, aldus snel in actie moeten komen. Er lijkt voldoende maatschappelijke relevantie te bestaan voor het verrichten van het onderhavige onderzoek. Het is voor alle maatschappelijke partijen een voordeel wanneer herstructurering plaatsvindt en het hele systeem wordt verhelderd. Gelet op de laatste ontwikkelingen (zoals aangegeven in de inleiding) die in een lokaal dagblad gepubliceerd was, is er reden genoeg om middels dit onderzoek een bijdrage te leveren aan de juridische bescherming van de jeugd.

Strafrecht met name over de jeugd heeft een uitwerking op de samenleving en is er voor de gehele maatschappij, dus is iedereen erbij gebaat dat het systeem zo goed mogelijk werkt.

Wetenschappelijke relevantie

Wetenschappelijk gezien is het onderzoek welke uitgevoerd wordt zeker ook relevant te noemen.

Diverse auteurs hebben zich over het onderwerp gebogen in de vorm van rapporten, artikelen, en preadviezen. De discussie over de rechtspositie van de jeugdige delinquent blijft steeds levendig.

Met het oog op de discussie over de gebeurtenis de dato 03 juni 2019⁹ waarbij enkele jongens die in Opa Doeli waren ondergebracht, de opdracht kregen van een penitentiaire ambtenaar om hun eigen zaadvocht op te drinken, bestaat de wetenschappelijke relevantie van dit onderzoek uit het feit dat het onderzoek een lacune in de literatuur tracht op te vullen.

---

⁹ <http://www.dwtonline.com/laatste-nieuws/2019/06/03/jeugdige-arrestanten-moesten-zaadvocht-opdrinken/>

De bestaande gaten in de werking van het strafprocesrecht moeten worden gedicht. Met het te verrichten onderzoek kan er een verdere bijdrage worden geleverd aan de discussie over de huidige hogere strafrechtspraak en kan er mogelijk een oplossing voor problemen worden gevonden.

Theoretisch kader

Het onderzoek zal worden uitgevoerd met verschillende degelijke juridische bronnen. Het zal dan vooral gaan om relevante artikelen, boeken en rapporten. Een eerste indruk kan al gevormd worden met de al eerder in deze inleiding aangehaalde artikelen uit krantenartikelen over de praktijksituatie en de internationale regels. Deze artikelen handelen precies over de problematiek van het onderzoek. Verder is het noodzakelijk om verslagen van andere schrijvers die over de jeugdige delinquenten hebben geschreven, te raadplegen. Hieruit zal de kern van het probleem goed naar voren komen.

Om uiteindelijk aan het beantwoorden van de centrale onderzoeksvraag toe te komen, moet de theorie die aanleiding geeft de vraag te kunnen beantwoorden, goed worden gebruikt. Om tot een beeld van de huidige rechtspositie van de jeugdige delinquent te komen, is het nuttig om de handboeken over jeugdstrafrecht te raadplegen. Om tot een inzicht te komen in de problematiek, zullen de verschillende rapporten en artikelen moeten worden geanalyseerd en met elkaar worden vergeleken.

Door het systematisch aanpakken van de beschikbare informatie moet steeds een stap verder worden gekomen tot het uiteindelijke doel om het probleem in het jeugdstrafrecht op te lossen. Het doel is om van algemene informatie over het strafrecht naar specifieke informatie over het procesrecht over te gaan. Naar gelang het onderzoek vordert, dient met specifieke informatie het werkelijke probleem blootgelegd en vervolgens opgelost te worden.

Methoden voor onderzoek

In deze passage worden de gebruikte methoden voor onderzoek beschreven. Voor het verrichten van een onderzoek naar aanleiding van een thesis is het aan te bevelen om methoden voor onderzoek aan te geven en daarin een kader te stellen.

De belangrijkste methode zal het doen van literatuuronderzoek zijn. Daarnaast wordt er praktijkonderzoek gedaan ter illustratie van de informatie die reeds gevonden is. Ten eerste zal er door middel van literatuurstudie gekeken worden naar hoe de toepassing, interpretatie,

evaluatie en hervorming van het jeugdbeschermingsrecht in de wet en in besluiten geregeld zijn. Welke partners in het jeugdstrafrecht samenwerken aan opsporing, vervolging en berechting van jeugdige delinquenten en een goede uitvoering van straffen. Ten tweede wordt er door middel van praktijkonderzoek – interviews – gekeken of het in de praktijk ook verloopt zoals het zou moeten verlopen. Is er geen onnodige overlapping of zijn er juist hiaten in de samenwerking tussen de partners. Ten derde wordt er gekeken naar de instrumenten op het internationaal niveau. Om zo te zien of er (andere) mogelijkheden zijn om de rechtspositie van de jeugdige delinquent in voldoende mate te waarborgen.

Het literatuuronderzoek is bijzonder nodig, want met toepassing daarvan moet het mogelijk zijn de vragen in het onderzoek te beantwoorden. Daarbij zal er met het literatuuronderzoek in het achterhoofd nagedacht worden over de oplossing van het probleem, om na te gaan op welke punten de rechtspositie verbeterd kan worden en hoe deze verbeterpunten daadwerkelijk te verbeteren zoals dit in de onderzoeksvraag naar voren is gebracht.

Opbouw thesis

Het onderzoek spitst zich toe op jeugdigen die geplaatst zijn in de jeugdinrichting. In het eerste gedeelte wordt er nadruk gelegd op de jeugdige delinquent in het algemeen. Hierbij wordt een definitie gegeven over de jeugdige delinquent. De huidige stand van zaken met betrekking tot wetgeving en de organisaties die belast zijn met de opvang en begeleiden van de jeugdige delinquent. Tevens worden de rechten van de jeugdige delinquent beschreven.

Daarna wordt er een overzicht van het kinderrechtenkader aangegeven alsook de toelichting van de instrumenten in internationaal perspectief. Hierbij wordt het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind besproken. Enkele instrumenten zoals de Havana Rules en de Beijing Rules worden in het kader van de rechtspositie van de jeugdige delinquent belicht.

In het laatste gedeelte wordt het juridisch kader van de jeugdinrichting beschreven. Hierbij wordt de rechtspositie van de jeugdige delinquent binnen de inrichting aangegeven en de wettelijke basis voor de uitvoering van de werkzaamheden door de actoren binnen de inrichting ten behoeve van de jeugdige delinquent.

De thesis wordt vervolgens afgesloten met conclusies en aanbevelingen waarmee er een bijdrage beoogd wordt te leveren aan de verbetering van het Surinaams detentierecht voor jeugdigen in het bijzonder.

1 De jeugdige delinquent

Voordat er wordt ingegaan over de jeugdige delinquent als onderwerp, is het van belang om te weten wie de jeugdige is. Om een definitie te geven aan het begrip jeugdige, zijn er van verschillende documenten zowel nationaal als internationaal gebruik gemaakt.

1.1 Algemeen

Uit het wetboek van Strafrecht kan op grond van artikel 105 het begrip jeugdige als volgt worden afgeleid: degene die de leeftijd van 12 jaren maar nog niet die van 18 jaren heeft bereikt. Volgens het Burgerlijk Wetboek is een jeugdige iemand die de leeftijd van 21 jaar nog niet heeft bereikt.¹⁰

Volgens artikel 1 van het IVRK en regel 11a volgens de Havana Rules wordt onder jeugdige verstaan, ieder mens die de leeftijd van 18 jaren nog niet heeft bereikt.

Een delinquent wordt gedefinieerd als degene die een strafbare handeling, delict, verricht. Het gaat in deze om een misdadiger of schuldige. Hieruit kan worden afgeleid dat er al berechting heeft plaats gevonden. De delinquent is dus iemand die al veroordeeld is.¹¹ Kortom, een delinquent is iemand die schuldig is bevonden aan het plegen van een strafbaar feit.¹²

In de Wet delinquentenzorg zijn er beginselen opgenomen die te maken hebben met de bejegening van personen die ingesloten zijn. In deze wet worden personen die zijn ingesloten binnen een penitentiaire inrichting of huis van bewaring geen delinquent, maar een gedetineerde genoemd. Hieronder wordt verstaan iedere persoon die een inrichting is ingesloten.¹³

1.2 Het huidige Jeugdstrafrecht

Het jeugdstrafrecht is in 2015 geheel herzien en aangepast aan de Surinaamse samenleving. De nieuwe regeling vergroot de mogelijkheden om strafbare gedragingen gepleegd door jeugdigen aan te pakken en aanzienlijk te bestraffen. Overigens wordt het VN-verdrag inzake de rechten van het kind daarbij uiteraard gerespecteerd. De algemene beginselen die aan het Wetboek van

---

¹⁰ Artikel 382 lid 1 BW

¹¹ Algra 1997, p 134

¹² <https://www.ensie.nl/betekenis/delinquent>

¹³ Wet Delinquentenzorg. 1979

Strafrecht ten grondslag liggen, gelden onverminderd voor de categorie jeugdigen. De benedengrens wordt in plaats van op tien jaren vastgesteld op twaalf jaren. Dit ligt gezien de huidige maatschappelijke visie op jeugdigen voor de hand. Voor feiten begaan vóór het bereiken van die leeftijd, kan de betrokkene op grond van artikel 105 Sr. niet vervolgd en dus ook niet bestraft worden (56 Sr. (oud)). De bovengrens is flexibeler: ligt die grens voor de doorsnee gevallen op achttien jaren, in bijzondere gevallen kunnen, net als thans in artikel 58 Sr. (oud), bij zestien- en zeventienjarigen volwassenensancties worden opgelegd. De in de nieuwe titel opgenomen bepalingen voorzien in hoofdzaak in enkele specifieke sancties voor jeugdige personen alsmede in een aantal voorschriften omtrent de wijze van tenuitvoerlegging daarvan.

Met de introductie van de nieuwe jeugdstraffen realiseert men dat ook de executiemogelijkheden dienen te worden aangepast.¹⁴ In het verleden hebben velen in onze samenleving aangegeven dat de huidige situatie onhoudbaar is en niet in het belang is van de Surinaamse jeugd vandaar de noodzaak voor het wijzigingen van het Wetboek van Strafrecht inzake de jeugdigen. De betrokken actoren zijn onder andere: de Surinaamse Orde van Advocaten, het Ministerie van Justitie en Politie, het OM/Officier van Justitie, het Korps Politie Suriname (KPS) in het Jeugdcellenhuis en het Bureau Rechtzorg waar de toegevoegde advocaat onder valt.¹⁵

Het strafprocesrecht van jeugdige delinquenten en volwassenen delinquenten verschilt. De reden hiervoor is dat de minderjarigen in een andere fase zitten qua ontwikkeling en geestelijke rijpheid en ze moeten kunnen leren van hun fouten.¹⁶

Volgens de Memorie van Toelichting op het Wetboek van het Strafvordering, Boek V, titel 1 inzake de strafvervolgning van minderjarigen tijdens het begaan van strafbare feiten jonger dan achttien jaren staat het volgende in artikel 403: onder de minderjarigen die een strafbaar feit begaan voordat zij de leeftijd van achttien jaren hebben bereikt, zijn twee groepen te onderscheiden: zij die bij het begaan van het feit de leeftijd van tien jaren nog niet, en zij die daarbij de leeftijd van tien wel hebben bereikt¹⁷. Het onderscheid is van invloed op de vervolgbaarheid van de betrokken strafzaken- die niet geheel terecht in de titel betreffende de uitsluiting, vermindering en verhoging der strafbaarheid is ondergebracht, terwijl zij in feite het recht tot strafvordering van het Openbaar ministerie betreft- wordt een kind niet

---

¹⁴ Wetboek van Strafrecht, titel IX (Bijzondere bepalingen voor jeugdige personen)

¹⁵ <https://adoc.tips/innovatie-jeugdstrafrecht-suriname.html>, geraadpleegd op 11 november 2019

¹⁶ Jochems & Vreeburg 2013, p. 45

¹⁷ Memorie van Toelichting op het Wetboek van Strafvordering, artikel 403, 2011, p.386

strafrechtelijk vervolgd wegens een feit, begaan voordat het de leeftijd van tien jaren heeft bereikt. Enkele bepalingen houden echter een afwijking van dit algemene criterium. Bepalend voor de toepasselijkheid van artikel 405 Sv., dat de toevoeging van een raadsman in het stadium van het voorbereidend onderzoek regelt, is bijvoorbeeld de leeftijd van de minderjarige verdachte op het tijdstip waarop tegen hem een bevel tot bewaring wordt verleend c.q. waarop hij in het hem geopende gerechtelijke vooronderzoek door de rechter-commissaris wordt gehoord¹⁸.

De kantonrechter in eerste aanleg neemt kennis van alle strafzaken, ongeacht de leeftijd van de minderjarige verdachte bij het begaan van het feit (althans volgens de regeling van de competentie in eerste aanleg). Met de algemene bevoegdheid in eerste aanleg van deze ene rechter als uitgangspunt is naar een regeling gestreefd die zoveel mogelijk recht doet aan de bijzondere eisen, die vanuit een oogpunt van jeugdbescherming en reclassering moeten worden gesteld aan de strafvordering in zaken betreffende jonge verdachten.

In zaken betreffende minderjarigen die bij het begaan van het feit de leeftijd van achttien jaren nog niet hebben bereikt, zijn blijkens artikel 403 Sv. in beginsel de buiten Titel 1 gegeven bepalingen betreffende de berechting van strafzaken toepasselijk. Zo zullen dus ook in die zaken, wat het aanhangig maken en de behandeling op de terechtzitting in eerste aanleg betreft, in zaken van misdrijf- of als misdrijf en overtreding cumulatief of alternatief ten laste worden gelegd. Maar op een aantal punten geeft Titel 1 van het vijfde boek een regeling die voor de berechting van de in artikel 403 Sv. bedoelde zaken een afwijking van of een aanvulling op de gewone wijze van berechting inhoudt. Een aanvulling betekent bijvoorbeeld artikel 422 lid 1 Sv., inhoudende dat de ouders of voogd van de minderjarige verdachte, als zij op de terechtzitting aanwezig zijn, in de gelegenheid dienen te worden gesteld om, nadat de verdachte, een medeverdachte, een getuige of een deskundige zijn verklaring heeft afgelegd, daartegen in de brengen wat tot verdediging van de minderjarige verdachte kan dienen. Een afwijking geeft artikel 419 Sv., voorschrijvende dat het rechtsgeding, behalve in de in het derde lid genoemde gevallen, niet in het openbaar wordt behandeld, zulks in tegenstelling tot de artikelen 265 Sv. en 349 Sv., volgens welke de terechtzitting in de regel openbaar is en de einduitspraak in elk geval in een openbare zitting wordt bekendgemaakt. Wat de beslissingen van de vervolgingsambtenaar tot vervolging of verdere vervolging betreft, steeds rekening gehouden zal dienen te worden met het eigen karakter van de zaken betreffende jeugdige verdachten. Vooral in deze zaken zal- met name als het gaat om min of meer ernstige feiten de

---

¹⁸ Memorie van Toelichting op het Wetboek van Strafvordering, artikel 403, 2011, p.387

werkzaamheid van het justitiële apparaat niet in de eerste plaats gericht dienen te zijn op de totstandkoming van een veroordelend vonnis, maar op het herstel of de totstandkoming van een veroordelende vonnis, maar op het herstel of de totstandkoming van een zodanig binding van de jeugdige verdachte aan de gemeenschap, dat de kansen op recidive, indien aanwezig, zoveel mogelijk worden verminderd, terwijl daarnaast ook het herstel van de schade, die door het delict aan derden mochten zijn toegebracht, zal dienen te worden nagestreefd. Het voorbereidend onderzoek in deze zaken zal ten doel dienen te hebben, het verzamelen van gegevens, niet alleen omtrent het begane feit, maar vooral ook omtrent de in de verdachte en zijn milieu gelegen oorzaken daarvan en omtrent de mogelijkerwijs in verband daarmee te nemen maatregelen met het oog op de reclassering van de minderjarige verdachte. De artikelen 409 Sv. en 413 Sv. bevatten voor het voorbereidend onderzoek vingerwijzingen in deze richting. Een vroegtijdige inschakeling van lichamen die zich met reclassering bezighouden, ligt uiteraard vooral in de hier bedoelde zaken van min of meer ernstige aard voor de hand (artikelen 137 Sv. en 165 Sv. lid 2). Ook de in artikel 405 Sv. gegeven regeling van de toevoeging van een raadsman steunt op de overweging, dat in dergelijke zaken tijdens het voorbereidend onderzoek bijzondere zorg en aandacht dienen te worden besteed aan de mogelijkheden tot reclassering.

Voor een minderjarige volgens artikel 405 Sv. die de leeftijd van achttien jaren nog niet bereikt heeft, die in een min of meer ernstige of gecompliceerde strafzaak als verdachte in het strafproces wordt betrokken, doet zich in sterkere mate dan voor ouderen de behoefte gevoelen aan een raadsman, die de verdachte de in verband met zijn leeftijd vereiste bijzondere aandacht en bijstand kan verschaffen en verder actief kan medewerken aan het vinden van een oplossing voor de problemen die met het delict verband houden. Die aandacht en activiteit van een raadsman zullen in het bijzonder in het kader van het voorbereidend onderzoek vereist zijn, omdat dit in de hier bedoelde zaken vooral gericht zal dienen te zijn op het onderzoek naar de in de verdachte en zijn naaste omgeving gegeven oorzaken van het delinquente gedrag van de jeugdige verdachte en op de totstandkoming- in de gevallen waarin daaraan behoefte blijkt te bestaan- van een reclasseringsplan, dat voor de vervolgingsambtenaar de grondslag kan vormen van zijn beslissingen omtrent de wijze van afdoening van de zaak, bij welke beslissing het uitlokken van een rechterlijke vonnis alleen als ultimum remedium in aanmerking mag komen.

Alleen als aan de minderjarige verdachte volgens artikel 416 Sv., al dan niet naast een of meer overtredingen, een of meer misdrijven ten laste worden gelegd, worden de ouders of voogd van de minderjarige verdachte volgens deze bepalingen uitdrukkelijk opgeroepen tot bijwoning van

de terechtzitting. Een dergelijke oproeping ook voor te schrijven voor de gevallen waarin alleen overtredingen worden ten laste gelegd, draagt als karakter, waaraan de ouders naar eigen inzicht gevolg kunnen geven- bij de ouders niet zelden de indruk zal wekken, een verplichting tot het bijwonen van de terechtzitting in te houden, waardoor de kans bestaat dat zij aan de oproeping gevolg zullen geven ik in gevallen, waarin de verbonden moeite en kosten niet gerechtvaardigd worden door het belang van de zaak. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan verkeersovertredingen van eenvoudige aard. In deze gevallen volstaat de regeling van artikel 428 Sv., die er mede tot strekt, te verzekeren dat de ouders of de voogd van de verdachte, die nog geen achttien jaren oud is, in kennis worden gesteld van diens dagvaarding om ter terechtzitting te verschijnen. Betreft de dagvaarding uitsluitend overtredingen, dan zullen de ouders of voogd de terechtzitting- die dan volgens artikel 419 Sv. lid 3 doorgaans in het openbaar plaatsvindt- ook zonder uitdrukkelijke oproeping kunnen bijwonen; mocht de behandeling op de terechtzitting in een dergelijk geval krachtens bevel van de rechter ingevolge artikel 419 Sv. lid 4 geheel of ten dele met gesloten deuren plaatsvinden, dan zal aan de ouders of voogd de bijzondere toegang ingevolge artikel 419 Sv. lid 2 door de rechter niet worden onthouden.

Het jeugdstrafrecht kenmerkt zich verder door het volgende:

- De (her)opvoeding en resocialisatie staat centraal¹⁹;
- De jeugdigen hebben de mogelijkheid om civiel of strafrechtelijk te procederen;
- Het jeugdstrafrecht heeft een accentverschil met betrekking tot de strafdoeleinden: vergelding, speciale en generale preventie. De speciale preventie (voorkoming van recidive) staat centraal binnen het jeugdstrafrecht en zelfs in die mate, dat in geval de speciale preventie in strijd komt met de vergeldingsdoelstellingen of met de generale preventie, de keuze altijd in het voordeel van de speciale dient te vallen. Speciale preventie betekent echter niet dat er moet worden afgezien van strafoplegging, maar dat de straf moet worden benut als middel tot gedragsbeïnvloeding.²⁰

Een ander verschil tussen het jeugdstrafrecht en volwassenrecht ligt in de strafmaat. Het is meestal zo dat jeugdigen die zich schuldig maken aan een strafbaar feit een mildere straf krijgen dan de volwassen plegers.

---

¹⁹ Vraaggesprek gevoerd op 30 oktober 2019 met de heer S. Mahadeosing, Adjunct Opper Penitentiaire Ambtenaar, Coördinator Therapie te Penitentiaire Inrichting Duisburglaan (PID)

²⁰ Bartels 1990, p. 2-5

De minderjarigheid van de jeugdige delinquent is van belang voor zowel de nationale als de internationale wetgeving. Ook internationaal worden rechten toegekend welke zijn opgenomen in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Suriname heeft als lidstaat van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, haar wetgeving inzake het jeugdstrafrecht moeten aanpassen om te voldoen aan de verplichtingen welke het verdrag met zich meebrengt voor de bescherming van het kind. Deze wijziging vond plaats bij de wet van 30 maart 2015, houdende nadere wijziging van het Wetboek van Strafrecht. In deze wet is er met betrekking tot de jeugdige van artikel 57 tot en met 64 Sr.(oud), waarin de regels zijn vervat omtrent de strafbaarstelling van jeugdige verdachten beneden de leeftijd van 18 jaar geschrapt. Deze regels zijn nu opgenomen in de nieuwe titel 9 van bijzondere bepalingen in het Wetboek van Strafrecht van 2015. Er zijn ook nieuwe bepalingen opgenomen ten aanzien van de strafrechtelijke bejegening van jeugdigen.²¹ Uit de bepalingen van artikel 105 lid 1 Sr. blijkt dat de minimale leeftijd voor aansprakelijkheid thans gesteld is op 12 jaar. De leeftijd van strafrechtelijke aansprakelijkheid is opgetrokken van 10 naar 12 jaar.

1.3 Rechten van de jeugdige delinquenten

Jeugddetentie is een vrijheidsstraf binnen het jeugdstrafrecht en kan slechts worden opgelegd indien de jeugdige wordt veroordeeld ter zake een misdrijf. De bedoeling van deze straf is primair een krachtige correctie en de oplegging ervan bevat een verwijt aan de jeugdige.²² Artikel 13 van de Grondwet van de Republiek Suriname bepaalt dat geen enkele straf mag leiden tot de ‘burgerlijke dood’ van de veroordeelde. Dit betekent dat de gedetineerden van alle burgerlijke en politieke rechten en plichten waarover niet- gedetineerden beschikken, kunnen genieten, voor zover de uitoefening van deze rechten tijdens de detentie niet uitdrukkelijk door de wet of bij rechterlijke uitspraak beperkt of uitgesloten is. Eenieder die van zijn of haar vrijheid wordt beroofd heeft recht op een behandeling overeenkomstig de menselijke waardigheid.²³

De basis van het detentierecht is terug te vinden in het Wetboek van Strafrecht. De indeling en het beheer van het regiem en de orde en tucht in en de verdeling van de gedetineerde over de penitentiaire inrichtingen en de huizen van bewaring, de arbeid en de bestemming van de opbrengst van de verplichte arbeid, het onderwijs, de geestelijke en maatschappelijke

---

²¹ Surinaams Juristenblad 2015, p.22-23

²² GW, S.B. 1987, no. 116

²³ Artikel 16 lid 3 GW

verzorging en de ontwikkeling en de ontspanning worden naar beginselen bij de wet te stellen, bij of krachtens staatsbesluit geregeld.²⁴

De duur van detentie is vastgelegd op maximaal 12 maanden, indien de jeugdige ten tijde van het plegen van het delict de leeftijd van 16 jaren nog niet heeft bereikt. Voor degene die ten tijde van het begaan van het delict de leeftijd van 16 jaren had bereikt geldt een maximumstraf van 24 maanden doch ten hoogste 4 jaren indien het gaat om strafbare feiten waarop een gevangenisstraf van 15 jaren of meer is gesteld. Voor strafbare feiten waarop als straf levenslang is gesteld, is de duur maximaal 6 jaren.²⁵ Plaatsing van een jeugdige in een inrichting is een maatregel. Hierbij gaat het om een bevel van de rechter in het belang van de jeugdige of van de samenleving. De maatregel is een middel om de jeugdige de opvoeding en de verzorging te geven die nodig geacht wordt. Voor dat doel wordt de maatregel opgelegd.²⁶

1.4 Jeugdinrichtingen in Suriname

Om de praktijksituatie in Suriname te toetsen, zijn er in de periode juni 2019 gesprekken gevoerd met mw. J. Pane- Alfaisi van JOG Santo Boma, de dienstdoende inspecteur van het doorgangshuis Opa Doelie mw. mr. M. Palmtak en mw. Terborg, medewerker JKB. Onderstaand wordt de praktijksituatie en de rechten van de jeugdige delinquenten, in de jeugdinrichtingen beschreven.

In Suriname zijn er twee inrichtingen voor de jeugdigen, te weten Opa Doeli en JOG. JOG staat voor Jeugd Opvoedingsgesticht. Nadat jeugdigen zijn veroordeeld worden ze overgeplaatst naar JOG. Daarnaast is er een afdeling Justitiële Kinderbescherming, meer bekend als J.K.B. Het is een afdeling van het Onderdirectoraat Delinquentenzorg die zich bezighoudt met jeugdigen die een strafbaar feit hebben gepleegd. De doelstelling van J.K.B. is het sociaal maatschappelijk evenals sociaalpedagogisch begeleiden van jeugdigen. Opa Doeli valt onder het Ministerie van Justitie en Politie. Het is het doorgangshuis, waar jongens en meisjes gesepareerd ondergebracht worden. Er is hier ook een maatschappelijke dienst aanwezig, aldus mw. mr. M. Palmtak. Ook de afdeling Voorlichting van de politie is hier gevestigd. Verder is er ook een rechtszaal, waar de jeugdigen worden voorgeleid door de Officier van Justitie. Zowel Opa Doelie als het JOG hebben hun eigen huishoudelijke reglement, ook wel huisregels

---

²⁴ Artikel 39 Sr.

²⁵ Artikel 105g Sr.

²⁶ Brunings 2011, p. 27

genoemd. Bij binnenkomst in de inrichting worden jeugdigen hiervan op de hoogte gesteld. ‘Deze huisregels zijn niet voor eenieder toegankelijk’ zegt mw. J. Pane- Alfaisi, vanwege het feit dat het om een kwetsbare groep, jeugdige delinquenten gaat en door de verouderde wetgeving. Echter, indien iemand behoefte heeft dan wordt er wel inzage gegeven.

Het Jeugd Opvoedingsgesticht (JOG)

De opvang van jeugdigen, die de wet hebben overtreden en door de rechter ter beschikkingstelling (TBS) opgelegd hebben gekregen, geschiedt in het Jeugd Opvoedingsgesticht (JOG). De infrastructuur van de locatie waar deze jeugdigen worden opgevangen, heeft invloed op de mogelijkheden voor hun resocialisatieproces. De infrastructuur dient zodanig georganiseerd te zijn dat het aan de jeugdigen een omgeving biedt met faciliteiten die hun voorbereiding op herintreding in de maatschappij mogelijk maken. Bijkomend aspect is dat deze faciliteit op kort termijn getracht wordt te vervangen door een nieuwe faciliteit²⁷.

De huidige locatie van het JOG is op verschillende vlakken in strijd met de nationale en internationale wetgeving. Gelegen op het terrein van de CPI is de infrastructuur van het JOG grotendeels afhankelijk van het beleid van de Centraal Penitentiaire Inrichting (CPI). Het JOG - in 1962 opgericht- is al meer dan 50 jaar oud en aan een grondige renovatie en modernisering toe. Jeugdigen dienen namelijk gescheiden van volwassenen te worden ondergebracht.

Indien de jeugdige jeugddetentie wordt opgelegd door de rechter in de zin van artikel 105g zal die de periode in detentie doorbrengen in het Jeugd Opvoedingsgesticht (JOG) die zich in het Centraal Penitentiaire Inrichting (CPI) bevindt, te Santo Boma. In het Jeugd Opvoedingsgesticht (JOG) worden deze jeugdigen die dan berecht zijn geworden door de rechter, opgevangen en geresocialiseerd.

Uit het internationale verdrag inzake de rechten van het kind (artikelen 37 en 40), is regiemdifferentiatie²⁸ een duidelijk vereiste. Deze artikelen geven aan dat wanneer vrijheidsbenemende maatregelen getroffen zijn tegen een kind, dat de bejegening de welzijn niet schaadt. De maatregelen moeten in de juiste verhouding staan, zowel tot de omstandigheden als tot het strafbare feit en de resocialisatiemogelijkheden. De implementatie van regiemdifferentiatie biedt deze te waarborgen²⁹.

---

²⁷ Nationaal Resocialisatie Plan, 2014, p. 24

²⁸ Zie voetnoot 37 voor nadere uitleg

²⁹ Nationaal Resocialisatieplan, 2014, p.51

De huidige situatie in het JOG voor de implementatie van regiemdifferentiatie bij jeugdigen is de volgende:

Het huidige JOG biedt geen volledige gescheiden opnemings van jongens bij de volwassen mannen, evenmin de gescheiden van meisjes bij de vrouwen. De infrastructurele beperkingen bieden beperkte mogelijkheid voor de indeling van de jeugdigen in groepen, die tot doel hebben regiemdifferentiatie te bevorderen.

In de periode van voorarrest wordt er een rapportage gemaakt door een maatschappelijk werker en door de afdeling Justitiële Kinderbescherming (JKB). In de huidige situatie is het mogelijk dat de rechter een besluit neemt zonder dat die is bijgestaan door gedragsdeskundigen. Dit ondanks dat er samenwerking bestaat tussen het Ministerie van Justitie en Politie en het Psychiatrisch Centrum Suriname (PCS). Het PCS levert op oproepbasis acute psychiatrische zorg aan het JOG. Het JOG en de JKB hebben op dit moment onvoldoende capaciteit om de jeugd met of zonder een psychologische of psychische stoornis adequaat te dienen³⁰. De huidige situatie in de penitentiaire inrichtingen is dusdanig dat er geen consistente dienstverlening plaatsvindt wat betreft de psychosociale begeleiding van de jeugd. Externe bureaus die diensten bieden aan het jeugd correctiecentrum, onderwijspersoneel en de medische dienstverleners (vb. verpleegsters, artsen etc.) zijn cruciale partners. Binnen het forensische behandelkader, vraagt de behandeling van psychiatrische stoornissen als wel de verslavingsproblematiek een gespecialiseerde aanpak.

Justitiële Kinderbescherming (JKB)³¹:

De Justitiële Kinderbescherming, onderafdeling van de Hoofdafdeling Delinquentenzorg, heeft als doelstelling, het sociaal maatschappelijk evenals sociaalpedagogisch begeleiden van jeugdige jongens en meisjes van 12– 17 jaar, die onmaatschappelijk gedrag hebben vertoond en met de politie en/of justitie in aanraking zijn gekomen.

De Justitiële Kinderbescherming voert gesprekken die inzicht verschaffen in de problemen van de jeugdigen die moeten leiden tot het opstellen van een verblijf- behandeling- en begeleidingsplan. Tevens wordt er naar vermogen voorzien in de materiële behoefte van de jeugdige delinquent(en).

---

³⁰ Vraaggesprek met mw. Terborg, medewerker JKB

³¹ Vraaggesprek met mw. Terborg, medewerker JKB

1.5 Enkele rechten van de jeugdige delinquenten

- **Recht op onderwijs:**

De school binnen het Jeugd Doorgangscentrum “Opa Doeli” voldoet aan hetgeen is gesteld in artikel 29 van het Kinderrechtenverdrag³². Deze school valt onder verantwoording van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur. Het volgen van onderwijs is een verplichting conform artikel 20 van de Leerplicht wet van 1960. Het onderwijs wordt gegeven op GLO, LBO (bouw- en werktuigbouwkunde), VOJ (LTS en MULO niveau) en Nijverheidsniveau. Zodoende worden de jeugdigen elk naar eigen onderwijsniveau ingedeeld³³. Op deze manier wordt ervoor gezorgd dat de jeugdige arrestanten ondanks hun arrestatie hun schoolopleiding kunnen continueren en voor degene die niet volgden dat dit dan opgepakt en voortgezet wordt.

Verder voorziet de school ook van een mediatheek. De jeugdigen mogen de boeken niet meenemen naar hun kamer, maar moeten na school gebruik maken van hun tijd om de boeken zelf in de mediatheek te lezen. Zodoende kunnen ze hun tijd nuttig en leerrijk gebruiken.

Het Jeugd Doorgangscentrum “Opa Doeli” heeft als belangrijkste taak het resocialiseren van de jeugdigen vanaf dag 1, zodat ze gedisciplineerd naar de samenleving terug kunnen keren. Hierbij wordt er gewerkt aan de vorming van attitude en het bij brengen van waarden en normen³⁴.

Activiteiten binnen Opa Doeli centrum voor de jeugdigen

- **De school:**

De school gevestigd in het Opa Doeli centrum valt onder verantwoording van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur en is een dependance van de O.S. Drambandersgracht. De jongens en meisjes in het Opa Doeli centrum krijgen zodoende onderwijs. De schooltijden zijn afgestemd op dat van de scholen daarbuiten en volgen de jeugdigen van maandag tot en met vrijdag van 8.00 uur tot 13.00 uur onderwijs. Het onderwijs wordt gegeven op gewoon lager onderwijsniveau. De jeugdigen worden elk naar hun eigen onderwijsniveau ingedeeld. Op deze manier wordt ervoor zorg gedragen dat de jeugdige arrestanten, ondanks hun in

---

³² Artikel 29 van het IVRK:

De Staten die partij zijn, komen overeen dat het onderwijs aan het kind dient te zijn gericht op de zo volledig mogelijke ontplooiing van de persoonlijkheid, talenten en geestelijke en lichamelijke vermogens van het kind.

³³ Gesprek met Mw. Beeldsnijder dd. 11 Mei 2019

³⁴ Gesprek met Mw. Beeldsnijder dd. 11 mei 2019

verzekering stelling, toch onderwijs kunnen genieten. Worden de jeugdigen daarna in vrijheid gesteld dan kunnen ze elk willekeurige school bezoeken. Zodoende worden ze gestimuleerd om geen ‘drop-outs’ te worden. Muloscholieren hebben de mogelijkheid de school buiten het centrum te bezoeken. Dit kan alleen met toestemming van de Officier van Justitie. Er is ook een lokaal zodanig ingericht alwaar de jeugdigen vaktechnisch kunnen worden opgeleid.

- **Mediatheek:**

In het Jeugddoorgaanscentrum Opa Doeli is er tevens een mediatheek aanwezig. De jeugdigen mogen volgens hun rooster gebruik maken van de boeken van de mediatheek, maar mogen deze boeken niet meenemen naar hun kamer. Doordat de boeken slechts in de mediatheek gelezen mogen worden, proberen zij de tijd, die zij in de mediatheek doorbrengen, zo nuttig mogelijk te gebruiken door zoveel mogelijk te lezen.

- **Naschoolse activiteiten:**

Tussen 15.30 en 19.00 uur vinden de naschoolse activiteiten plaats, zoals:

- Huiswerkbegeleiding; wordt verzorgd door Youth in Prison en wel op de dinsdag en donderdag.
- Sport; wordt verzorgd door een leerkracht van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur en wel op de woensdag.
- Educatieve activiteiten; wordt verzorgd door vrijwilligers van de organisatie Naks, Nola Hatterman en Pepsur.
- Na etenstijd wordt er schoongemaakt door de corveeërs tot 20.00 uur en mogen de kinderen naar televisie kijken, totdat zij om 22.00 uur naar hun kamers moeten. De lichten worden dan uitgemaakt³⁵

- **Recht op resocialisatieproces:**

De opvang van jeugdigen, die de wet hebben overtreden en door de rechter ter beschikking stelling (TBS) opgelegd hebben gekregen, geschiedt in het Jeugd Opvoedingsgesticht (JOG).

---

³⁵ Blank, C. (2010). Het Jeugddoorgaanscentrum Opa Doeli in relatie tot het Kinderrechtenverdrag (master thesis). Geraadpleegd van de centrale Bibliotheek van de Universiteit

De infrastructuur van de locatie waar deze jeugdigen worden opgevangen, heeft invloed op de mogelijkheden voor hun resocialisatieproces. De infrastructuur dient een omgeving en faciliteiten bieden die hun voorbereiding op herintreding in de maatschappij mogelijk maken. Bijkomend aspect is dat deze faciliteit op kort termijn zal worden vervangen door een nieuwe faciliteit, het Jeugd Correctie Centrum (JCC).³⁶ Echter, er is niet in duidelijke bewoordingen aangegeven wat onder kort termijn moet worden begrepen.

Om de uitvoering van het resocialisatieproces te geschieden zijn de internationale wet- en regelgeving, de grondwet en de nationale wet- en regelgeving op de gebieden van onderwijs, arbeid, civiel recht, strafrecht en penitentiair recht in acht genomen. Voor een goed begrip en de eenduidigheid zijn de begrippen kind en jeugdige omschreven.

Artikel 1 van het IVRK omschrijft het kind als "verstaan: ieder mens jonger dan 18 jaar, tenzij volgens de op het kind van toepassing zijnde meerderjarigheid eerder wordt bereikt". In het civiele recht wordt de meerderjarigheid bereikt op 21-jarige leeftijd. Het VN Committee on the Right of the Child definieert de jeugdige als een kind dat op het moment van het begaan van een strafbaar feit de leeftijd van 18 jaren nog niet heeft bereikt (art. 36 General Comment no. 10 van 25 april 2007)

Dit hoofdstuk concentreert zich op de aanpassingen van wet- en regelgeving die vereist zijn om het resocialisatie- en het herintegratieproces, ten behoeve van de jeugdigen in detentie, tot stand te brengen en effectief te doen verlopen. Hiervoor dienen de huidige situatie en de noodzakelijke interventies in beeld te worden gebracht.

1.6 Huidige stand van zaken betreffende de jeugdigen

Het belang van het kind staat voorop bij het nemen van maatregelen. Met betrekking tot het non-discriminatieverbod, mag geen onderscheid worden gemaakt tussen kinderen, noch qua leeftijd of omstandigheid en ook niet met betrekking tot kinderen en jeugdigen die dreigen te vervallen tot crimineel gedrag, vanwege verwaarlozing en kinderarbeid, fysiek geweld, seksueel misbruik en dergelijke.

In de praktijk blijkt volgens mw. J. Pane- Alfaisi³⁷ dat, noch in de fase van inverzekeringstelling, noch gedurende voorarrest of berechting, voldoende maatregelen

---

³⁶ Nationaal Resocialisatieplan Suriname, 2014, p. 25

³⁷ Vraaggesprek d.d.23- 10 -2019

worden genomen ter waarborging van de kinderrechten. De voorkomende praktijksituaties geven hiervan een indicatie:

- Er vindt bij de meisjes in detentie geen gescheiden opnemingsplaats. De meisjes worden samen met de volwassen vrouwen ondergebracht, terwijl de jongens slechts summierlijk gescheiden zijn van de volwassen mannelijke gedetineerden. In voorarrest worden de jongens tussen de 16 en 18 jaar voorts samen met de volwassen mannen ingesloten, indien de rechter grond vindt in de ernst van het begane feit, de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het feit is begaan, kan de jeugdige samen ingesloten worden met volwassenen'. Bijvoorbeeld bij het plegen van zware misdrijven als moord en doodslag. Gaat het om daders jonger dan 12 jaar, dan kunnen deze onder de huidige wetgeving niet als volwassenen worden berecht, ongeacht de ernst van het gepleegde delict;³⁸
- De bejegening van jeugdigen gebaseerd op regiemedifferentiatie³⁹, zoals is bepaald in de wetboeken van Strafrecht en Strafvordering, het Penitentiair Besluit en de Wet Delinquentenzorg, alsook de Wet ter beschikking gestelde minderjarigen vindt niet plaats aldus mw. J. Pane- Alfaisi;
- Er vindt onvoldoende toepassing plaats van civielrechtelijke kinderbeschermende bepalingen door de officier van justitie en de kantonrechter, alsook van de daarop betrekking hebbende wettelijke faciliterende en controlerende mechanismen;
- Er zijn onvoldoende maatregelen met betrekking tot de controle op de naleving van de leerplicht en de naleving van het verbod op kinderarbeid in de informele sector, hetgeen blijkt uit het aantal kinderen dat de school niet bezoekt, straat- en zwervkinderen en dat langs de straten goederen vent;
- De niet naleving van de leerplicht, de niet naleving van het verbod op kinderarbeid in de informele sfeer, de uitoefening van onvoldoende controle op de naleving en het ontbreken van structurele randvoorwaarden om naleving te bevorderen, vergroten en bevorderen de kans op verval tot crimineel gedrag en recidive. De jeugdige is hierdoor onvoldoende beschermd.⁴⁰

---

³⁸ Mvt 2015, Titel 9, p.187

³⁹ Onder de term regiemedifferentiatie wordt verstaan: de indeling van de ter beschikking gestelde jeugdigen in groepen of verblijf in afzondering, naar geslacht, leeftijd, ontwikkeling, gezondheid en gedrag op basis van persoonlijkheid. In geval van ernstige ziekte wordt de jeugdige overgebracht naar een ziekenhuis.

⁴⁰ Nationaal Resocialisatieplan Suriname, Oktober 2014, p. 26

2 Het Internationaal Kader; de instrumenten

Wanneer men rechten voor het kind (jeugd) juridisch bekijkt, beschikt men over een brede waaier van instrumenten. Op internationaal niveau heeft de Verenigde Naties verdragen en aanbevelingen gecreëerd over jeugd (delinquentie) recht. Deze instrumenten handelen over de aanpak van jeugddelinquentie en de rechten van minderjarigen die wegens delinquent gedrag worden vervolgd of van hun vrijheid beroofd zijn.

Deze richtlijnen zijn alle afkomstig van de Algemene Vergadering en worden aangeduid als resoluties. Deze resoluties hebben slechts de status van aanbevelingen en hebben dus op zichzelf geen bindende rechtskracht; zij behoren tot de categorie ‘soft law’.⁴¹ Dat de jeugdrichtlijnen van de Verenigde Naties desondanks wel van groot belang zijn, is omdat de richtlijnen aan te merken zijn als richtsnoeren voor de (nadere) uitleg door Staten. De bedoeling hiervan is om verdragsbepalingen of interne wetgeving te interpreteren en te sturen. Het gaat hier bijvoorbeeld om documenten van het VN-Comité voor de Rechten van het Kind en de Rules. Bij de vorming en evaluatie van het eigen beleid in eigen land geven zowel bindende als niet-bindende kinderrechteninstrumenten richting aan nieuwe wetgeving en keuzes die bij die gelegenheid moeten worden gemaakt. Dat wil zeggen daar waar er lacunes zijn in het toepassen van het eigen beleid, wordt aanvulling gegeven middels de internationale instrumenten.⁴²

2.1. Het kinderrechtenverdrag

De Doelstelling van het verdrag is de bescherming en de bevordering van de rechtsbescherming van de jeugdige in elk opzicht; dus niet langer slechts het bieden van geestelijke en fysieke bescherming. Het verdrag biedt het kind niet alleen basisrechten op bescherming, gezondheid, onderwijs en behuizing, maar het geeft kinderen ook een stem. Het verdrag beschouwt het kind derhalve als rechtssubject, en niet (langer) als rechtsobject, zoals de eerdere verklaringen deden. Die omslag is gepaard gegaan met een machtsverschuiving van de staat naar het kind, dat nu als actief en betrokken wordt gezien, in plaats van als passief en hulpeloos.⁴³

---

⁴¹ Marchena-Slot, 2012, p.17

⁴² Vraaggesprek met mw. J. Pane- Alfaisie, Onderdirecteur van de Centrale Penitentiaire Inrichting te Santo Boma, 30 oktober 2019

⁴³ Marchena- Slot, 2012, p.19

Het kinderrechtencomité onderscheidt vier grondbeginselen van het IVRK.⁴⁴

Allereerst is in dit verdrag een anti-discriminatiebepaling opgenomen in artikel 2 van dit verdrag. Die bepaling verplicht de staten ertoe alle, voor de bescherming van het kind tegen discriminatie, noodzakelijke maatregelen te nemen.

Het tweede grondbeginsel houdt in, dat het belang van het kind een eerst overweging moet zijn in alle zaken het kind betreffende, volgens artikel 3. Dit betekent onder meer dat de overheid bij het maken van wetgeving en beleid met zorg de effecten voor de kinderen moeten afwegen. Het belang van het kind zou niet superieur gemaakt moeten worden ten opzichte van alle andere belangen, maar slechts geprioriteerd moeten worden. De desbetreffende passage in artikel 3 luidt daarom in de oorspronkelijke Engelse tekst: “*the best interests of the child shall be a primary consideration*”. Doordat het belang van het kind geprioriteerd is en niet superieur is gemaakt, is het niet zo, dat de belangen van het kind altijd onder alle omstandigheden doorslaggevend moeten zijn. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat om medische redenen bij een bevalling het belang van de moeder voorrang kan hebben. Het gewicht van artikel 3 wordt onderstreept, doordat het belang van het kind behalve in artikel 3 ook als uitgangspunt wordt gebruikt in andere artikelen, al worden daarbij andere bewoordingen gebruikt. Te denken valt aan de artikelen 9 (scheiding van het kind van de ouders), artikel 18 (verantwoordelijkheid van de ouders), artikel 20 (staatsbescherming van het kind zonder familie) en artikel 40 (kinderstrafrecht) IVRK.

Het derde kernprincipe is in artikel 6 verwoord en betreft het recht op leven, overleven en ontwikkeling. Staten moeten dus niet alleen instaan voor het leven van kinderen, maar ook voor hun bredere ontwikkeling. De verdragstekst van het artikel schrijft voor dat dit moet gebeuren ‘*to the maximum extent possible*’. Deze formulering lijkt op een soort ontsnappingsclausule. De ontwikkeling van het kind dient te allen tijde geprioriteerd te worden, dus ook tijdens de detentie- executie.

Artikel 12 ten slotte, regelt het vierde kernprincipe: het recht op participatie en het recht om gehoord te worden als kind. Dit artikel garandeert dat het kind, dat in staat is zijn eigen mening te vormen over zaken die hem aangaan, actief geraadpleegd wordt en dat aan zijn mening in toenemende mate gewicht wordt toegekend naar mate de leeftijd en rijpheid van het kind. Dit

---

⁴⁴ Marchena-Slot, 2012, p.20

voorschrift is voor jeugdigen die met justitie in aanraking komen met name van belang tijdens het strafproces, maar zeker ook bij de tenuitvoerlegging van detentie.

Voor het jeugdstrafrecht zijn de artikelen 37 en 40 van het IVRK het belangrijkste. Artikel 37 IVRK gaat vooral over de behandeling en bestraffing van kinderen en geeft daar kaders voor in de verschillende artikelleden a tot en met d. Het artikel biedt voor alle kinderen die gedetineerd zijn waarborgen; dus ook aan bijvoorbeeld civielrechtelijk uit huis geplaatste kinderen met een ondertoezichtstelling. Daardoor heeft het een ruimer bereik dan bijvoorbeeld artikel 40 IVRK, dat slechts het jeugdstrafrecht betreft. Anderzijds betreft artikel 40 veel meer facetten van het jeugdstrafrecht dan slechts de bestraffing of detentie. Hierna worden daarom de waarborgen die aan deze beide artikelen ontleend kunnen worden uiteengezet, alsmede voor de invulling van detentie.

Uitgangspunten van artikel 40 IVRK

Het eerste lid van artikel 40 van het IVRK richt zich tot de verdragsstaten en formuleert de uitgangspunten voor de wijze waarop jeugdigen die met justitie in aanraking komen, behandeld moeten worden. Die manier mag geen afbreuk doen aan het gevoel van waardigheid en eigenwaarde van het kind. Voorts moet rekening gehouden worden met de leeftijd van het kind en met de wenselijkheid van het bevorderen van de re-integratie van het kind en de aanvaarding door het kind van een opbouwende rol in de samenleving. Deze uitgangspunten zijn behalve tijdens het strafproces, ook belangrijk als toetssteen bij de executie van sancties en de vrijheidsbeneming in het bijzonder.⁴⁵

In het verlengde van lid 1 worden in het tweede lid van artikel 40 IVRK een aantal straf processuele rechten van het kind geformuleerd. Daarnaast roept het derde artikellid de verdragsstaten op aan te sturen op de totstandkoming van speciale wetten, procedure, autoriteiten en instellingen voor kinderen, die met justitie in aanraking komen. In het bijzonder noemt lid 3 van artikel 40 (sub a) dat landen een minimumleeftijd voor toepasselijkheid van het strafrecht moeten bepalen. In de Surinaamse wetgeving is de grens genoemd bij 16 jaar.

Daarnaast wordt (sub b) voorgeschreven, dat voor zover passende en wenselijke alternatieven voor gerechtelijke procedures bij jeugdige strafrechtsovertreders moeten worden gecreëerd, maar dat daarbij de rechten van de mens en de wettelijke garanties volledig geëerbiedigd

---

⁴⁵ Marchena-Slot, 2012, p.101

moeten worden. Uit gesprekken met mw J. Pane- Alfaisie is dit niet duidelijk gebleken dat er eventueel gestreefd wordt naar wenselijke alternatieven voor gerechtelijke procedures.

Tenslotte wordt in het laatste lid van artikel 40 IVRK bepaald, dat er alternatieven moeten zijn voor institutionele zorg om te verzekeren dat de handelwijze van de staat kinderen niet schaadt in hun welzijn en in de juiste verhouding staat tot hun omstandigheden en het strafbaar feit.

Waarborgen van artikel 37 IVRK⁴⁶

In artikel 37 worden diverse aspecten van de vrijheidsbeneming van jeugdigen onderscheiden. Allereerst is in dit artikel het verbod op marteling, wrede behandeling of bestraffing opgenomen (sub a). Daarnaast wordt in hetzelfde artikellid het opleggen van de doodstraf of onvoorwaardelijke, levenslange gevangenisstraf, zonder de mogelijkheid van vrijlating, verboden. Op de derde plaats wordt willekeurige vrijheidsberoving verboden en wordt bepaald dat detentie slechts op basis van een wettelijke grondslag kan (artikel 37 sub b IVRK). Dit artikellid bepaalt daarnaast echter ook nog dat vrijheidsbeneming van kinderen de uiterste maatregel is en voor zo kort mogelijke duur dient te worden toegepast.

2.2 De Havana Rules

Het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, de norm Minimale regels voor de behandeling van gevangenen en de Beijing-regels zijn deels ontworpen om de opsluiting van kinderen en jongeren aanzienlijk te verminderen. Echter, wanneer deze instrumenten werden aangenomen, was het duidelijk dat opsluiting van kinderen en jongeren een wijdverbreide praktijk zou blijven. Dat wil zeggen dat de regels van Havana ook vragen naar inspanningen om deze ook toe te passen op sociale en beschermingsprocedures dan alleen behandeling van jeugdigen in detentie.

De regels van Havana waren bedoeld om, in plaats van te pleiten voor betere en meer gevangenschappen voor jongeren het gebruik van alternatieven voor gevangenschap aanmoedigen en ervoor zorgen dat jongeren in hechtenis die basisrechten hebben, beschermd dienen te worden.

Deze richtlijnen zijn ontwikkeld door een open werkgroep van niet- Overheidsorganisaties opgericht door Defence for Children International in samenwerking met de United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC). De tekst werd rondgestuurd voor commentaar, waarna

---

⁴⁶ Marchena-Slot, 2012, p.102

het concept werd ontwikkeld door de Max- Planck Instituut voor buitenlands en internationaal strafrecht. Net als bij de richtlijnen van Riyad, definieert de werkgroep de Havana- Rules een jongere zoals elke persoon onder de leeftijd van 18 jaar en definieert vrijheidsbeneming als elke vorm van hechtenis of opsluiting of de plaatsing van een persoon in een publiek of particuliere bewaring, van waaruit deze persoon niet mag vertrekken naar believen, in opdracht van wie dan ook gerechtelijke, administratieve of andere openbare autoriteit (regel 11). De regels van Havana zijn bedoeld om de nadelige gevolgen van vrijheidsbeneming tegengaan door de rechten van kinderen te eerbiedigen.⁴⁷

De Havana Rules hebben een aantal fundamentele principes uiteengezet voor de behandeling van gevangenen (bijvoorbeeld met betrekking tot voorlopige hechtenis, toelating tot jeugdvoorzieningen, classificatie, de fysieke omgeving en huisvesting, onderwijs, beroepsopleiding en werk, recreatie, religie, medische zorg, beperkingen op fysieke beperking en het gebruik van geweld, disciplinaire procedures, inspecties en klachten, personeel), maar houdt rekening met de speciale situatie van jongeren:

- Vrijheidsberoving moet een uiterste wilsbeschikking zijn en voor de minimale periode (regels 1, 2 en 17)
- Non-discriminatie bij de toepassing van de Havana-regels (regel 4),
- Bevorderen van het welzijn van de jeugd (revalidatie) (bijv. regels 12 en 32),
- Garantie van fundamentele procedurele waarborgen (bijv. regels 18 (a) en 70),
- Bescherming van de vertrouwelijkheid (regel 19),
- Scheiding van jongeren van volwassenen (regel 29),
- Aanmoediging van de oprichting van kleine open voorzieningen (regel 30),
- Jongeren die van hun vrijheid zijn beroofd, moeten worden voorbereid op vrijlating (regels 38, 79 en 80),
- Contacten met families en de bredere gemeenschap moeten worden onderhouden (bijv. regel 59).

2.3 De Beijing Rules⁴⁸

De ‘Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile⁴⁹’, ook bekend als de ‘Beijing Rules’, bevat een set van algemene principes en specifieke regels inzake onderzoek en

---

⁴⁷ Marchena- Slot, 2012, p.103

⁴⁸ Put, 2010, p.64

⁴⁹ VN- Resolutie 40/33 van 29 november 1985

vervolgning, beoordeling en beschikking, residentiële en niet- residentiële behandeling⁵⁰, onderzoek, begeleidingsontwikkeling en evaluatie die door de VN- lidstaten na te leven zijn bij de aanpak van jeugddelinquentie. In het algemeen wordt van de lidstaten vereist dat zij in hun omvattend sociaal beleid het welzijn van jongeren zoveel als mogelijk bevorderen, waardoor de noodzaak van tussenkomst van het jeugdrechtsysteem tot een minimum wordt beperkt. Anderen algemene principes zijn de proportionaliteit van de reactie op jeugddelinquentie aan de omstandigheden van zowel het misdrijf als de dader, een gepast niveau van discretionaire bevoegdheid in het jeugdrechtssysteem, het respecteren van de procedurerechten van minderjarigen en de bescherming van hun privacy. Inzake onderzoek en vervolgning worden van de lidstaten inspanningen verwacht voor het ontwikkelen en toepassen van diversie- of alternatieve maatregelen en er wordt een aantal regels en waarborgen voorgeschreven die in acht te nemen zijn bij voorlopige hechtenis. De bepalingen die handelen over de beoordeling en beschikking van de rechter, leggen de nadruk op de participatie van de jongere en zijn ouders of voogd, juridische bijstand, proportionaliteit en de vertrouwelijkheid van het dossier. Er moet voorzichtig en weloverwogen omgesprongen worden met vrijheidsbeperkingen maatregelen, vrijheidsberoving moet als *ultimum remedium* worden beschouwd, lijfstraffen en doodstraf zijn uitgesloten.

2.4 De Riyadh Guidelines

De ‘Riyadh Guidelines⁵¹’ betreffende ‘Rules for the Prevention of Juvenile Delinquency’ zijn richtlijnen voor de preventie van jeugddelinquentie. Dit vormt namelijk een essentieel onderdeel van misdrijfbestrijding in de samenleving. Niet enkel worden de VN- lidstaten geacht een preventiebeleid te ontwikkelen en wetgeving uit te vaardigen die specifiek gericht is op de bescherming en het welzijn van jongeren, de gehele samenleving wordt opgeroepen zich in de spannen voor de succesvolle preventie van jeugddelinquentie en de harmonieuze ontwikkeling van jongeren⁵². De richtlijnen bevatten dan ook bepalingen over

---

⁵⁰ Residentiële behandeling/ jeugdzorg is een benaming voor uiteenlopende typen zorg voor jeugdigen en wordt vaak aangeduid als verblijf in een tehuis of instelling. Het betreft zorg voor jeugdigen tussen de 0 en 23 jaar, met uiteenlopende problemen, bij wie de plaatsing verschillende doelen dient en daarom ook verschilt in duur. Residentiële jeugdzorg wordt geboden in instellingen van verschillende omvang, met verschillende specialisaties en met personeel met uiteenlopende opleidingen en achtergronden.

⁵¹ VN- Resolutie 45/ 112 van 14 december 1990

⁵² Jeugdbescherming maakte noodzakelijk deel uit van het ontwikkelingsproces van elk land en dient gekaderd in het algemene sociale beleid voor alle jongeren, zo tegelijkertijd bijdragend tot de bescherming van kinderen en jongeren en tot de handhaving van vrede en orde in de samenleving Aldus artikel 1.4 Riyadh Guidelines

socialisatieprocessen die een grote invloed kunnen hebben op jongeren, namelijk de familie, het onderwijs, de gemeenschap en de massamedia⁵³.

Kortom de Riyadh-richtlijnen hebben betrekking op de rol van verschillende sectoren bij de preventie van jeugdzaken delinquentie. De belangrijkste punten en sectoren zijn de volgende:

- Bevorderen van het welzijn van de jongere en zijn of haar familie (eerlijke en menselijke behandeling) (richtlijnen 4 en 46),
- De behoefte aan uitgebreide preventieplannen (richtsnoer 9),
- Het belang van het gezin en de ondersteuning van het gezin (richtlijnen 11-19),
- Het belang van onderwijs (richtlijnen 20 - 31),
- Het belang van communautaire maatregelen (richtsnoeren 32 - 39),
- De rol van massamedia (richtlijnen 40 - 44),
- Institutionalisering van jongeren moet een laatste redmiddel zijn en voor de vereiste minimumperiode (richtsnoer 46), en
- Ontwikkeling van de juiste wetgeving en jeugdrechtspraak (richtlijnen 52 - 59).

---

⁵³ Put, 2010, p.64

3. De rechtspositie van de jeugdige delinquent in justitiële jeugdinrichtingen

Voor wat betreft het wettelijk kader voor het uitvoeren van de werkzaamheden van de actoren ten behoeve van de jeugdige, binnen de inrichtingen kan geconcludeerd worden dat het grotendeels aanwezig is. Deze is verankerd in de Wet Delinquentenzorg. De overheid is tevens bezig om diverse ontbrekende regelingen betreffende de taken en verplichtingen verbonden aan de inrichting en uitvoering van werkzaamheden van de Justitiële Jeugdinrichting uit te voeren.⁵⁴

3.1 Het juridisch kader voor de jeugdinrichting

Het Huis van Bewaring heeft geen Jeugdinrichting maar wel de Centrale Penitentiaire Inrichting namelijk het Jeugd Opvoedingsgesticht (JOG). Op het JOG vindt er geen scheiding plaats van de jeugdigen. Dat wil zeggen dat jeugdigen en volwassen binnen één ruimte zijn. Binnen de strafinrichting zijn er regels waaraan eenieder zich dient te houden zoals elk kind dat thuis zou moeten doen. Er wordt eerst met het kind gesproken, waar de correctie van het gedrag moet plaatsvinden en dan verder gaan zoals ouders hun kinderen zouden behandelen.⁵⁵ Bij binnenkomst worden de huisregels voorgelezen en uitgelegd door een dienstdoende Penitentiaire ambtenaar. Het afdelingshoofd ontvangt de jeugdigen op en een paar dagen na binnenkomst wordt er weer gesproken over de regels. Er worden vragen aan de jeugdigen gesteld betreffende de regels of ze het hebben begrepen. Voorts zijn de regels ook aangeplakt aan de muur van de inrichting waar alle jeugdigen te allen tijde het kunnen zien en lezen. De regels worden niet in het bijzijn van ouders of een directe familie voorgehouden. Er zijn dagelijks leerkrachten die helpen bij de heropvoeding van de jeugdigen. De maatschappelijk werkers van Justiele Kinderbescherming (JKB) zijn er dagelijks voor gesprekken om met de jeugdigen te hebben, aldus mw. J. Pane- Alfaisi.

Volgens mw. J. Pane- Alfaisi is het doel van de inrichting om een goed resocialisatiebeleid op te zetten. Hierbij dient het Jeugd Opvoedingsgesticht (JOG) vanuit de penitentiaire inrichting Santo Boma verplaatst te worden op een andere locatie, waar alleen jeugden ondergebracht kunnen worden. In samenspraak met een aantal actoren zowel in de privatensector als de publieke sector (overheid) partnerschappen aan te gaan waardoor de jeugdige tijdens en na hun

---

⁵⁴ Vraaggesprek met mw. J. Pane- Alfaisie, Onderdirecteur van de Centrale Penitentiaire Inrichting te Santo Boma

⁵⁵ Vraaggesprek met mw. J. Pane- Alfaisie, Onderdirecteur van de Centrale Penitentiaire Inrichting te Santo Boma

detentie het proces van resocialisatie kan voortzetten. Het Nationaal Jeugdparlement (NJP) heeft een goed aanvang gemaakt om een workshop over het onderwerp: peer-pressure te organiseren voor de jeugdige gedetineerden. Hierbij is er breedvoerig gesproken over groepsgedragingen: elkaar opzoeken en elkaar mijden. De uiteindelijke boodschap van de workshop was ‘Nee zeggen’ tegen iemand die druk op je uitoefent. Middels rollenspelen is er gepoogd om interactief met de jeugdigen bezig te zijn. De rollenspelen gingen over diefstal, roken en drugshandel.⁵⁶

Mw. J. Pane- Alfaisie geeft aan dat de herstart van de bouw van het Jeugd Correctie Centrum naar haar persoonlijke mening het beste is waarbinnen de jeugdigen goed begeleid en bewust gemaakt kunnen worden van hun eigen waarden van het resocialisatieproces.

Het project ‘het modern centrum, Jeugd Correctie Centrum (JCC)’, is een vervolg op dat van het Jeugd doorgangscentrum ‘Opa Doelie’ en zal bijdragen aan het corrigeren van het gedrag van jeugdigen die door criminele activiteiten in aanraking zijn gekomen met de politie. Om het doel tot uitdrukking te brengen is de ondersteuning van de betrokken actoren, partners en de werkwijze van de verdere uitvoering van het project noodzakelijk .

Onderdeel c van artikel 37 IVRK bepaalt voorts dat plaatsing van jeugdige gedetineerden gescheiden van volwassenen moet plaatsvinden en dat jeugdigen, behalve in uitzonderlijke situaties, recht hebben op het onderhouden van contact met familie via correspondentie en bezoek. Het laatste onderdeel (d) van dit artikel tenslotte, gaat in op de mogelijkheden voor de effectuering van deze rechtspositie. Het bepaalt voor gedetineerde kinderen expliciet dat zij recht hebben op onverwijld juridische en andere passende bijstand en dat zij de rechtmatigheid van hun vrijheidsberoving moeten kunnen betwisten voor een rechter of andere onafhankelijke onpartijdige autoriteit. Op zo’n beroep hoort voorts een onverwijld beslissing te volgen. Wat betreft de naleving van artikel 37 in de inrichtingen in Suriname kan worden aangegeven dat lid a zeker niet plaatsvindt. Voor wat betreft de andere leden is het niet duidelijk dat het nageleefd wordt, omdat de gevangenis slechts voor de ten uitvoerlegging van de straf is, die is opgelegd. De zaken in deze leden genoemd vinden vooraf plaats. In de Wet Delinquentenzorg zijn in artikel 29 tot en met 33 deze zaken beschreven.

---

⁵⁶ <https://www.srherald.com/suriname/2018/06/04/njp-wil-zich-richten-op-resocialisatie-van-jeugdige-gedeteneerden/>

Het internationale kader inzake differentiatie van de inrichting⁵⁷

Betreffende differentiatie van jeugdinstellingen wordt in de bepalingen van de Havana Rules veel belang gehecht aan een deugdelijke administratie van de jeugdigen. Inzake differentiatie wordt in bepaling 27 geadviseerd dat elke jeugdige vlak na opname geïnterviewd wordt en dat een psychologisch en sociaal rapport over hem wordt opgemaakt, waarin de factoren voor een op het individu afgestemd soort zorg en programmaniveau worden aangeduid. Bepaling 27 van de Havana Rules geeft aan, dat als er speciale behandeling met het oog op resocialisatie nodig is en de verblijfsduur in de inrichting dit toelaat, een individueel verslag opgesteld moet worden. Dat wil zeggen dat er zo spoedig mogelijk een psychologisch en sociaal verslag opgesteld dient te worden met een overzicht van alle factoren die bepalend zijn voor een specifieke zorg, na de opname van de jeugdige gedetineerde in de instelling. Het verslag wordt opgestuurd naar de directeur van de instelling met het oog op het bepalen van de geschikte plaats in de penitentiaire instelling voor de jeugdige delinquent. Deze aanbevelingen liggen in het verlengde van het bepaalde in artikel 40 lid 1 IVRK, dat een kindgerichte, individuele benadering voorstaat van resocialisatie gericht op de ontwikkeling en ontplooiing van het kind.

Bepaling 28 van de Havana Rules benadrukt dit nog meer. Vrijheidsbeneming van jeugdigen is alleen toelaatbaar onder voorwaarden die volledig rekening houden met de speciale noden op basis van leeftijd, persoon, type delict en geestelijke en fysieke gezondheid, terwijl veiligheid en bescherming tegen schadelijke invloeden wordt geboden. De voornaamste criterium volgens bepaling 28 voor het scheiden van verschillende groepen gedetineerde jeugdigen dient te zijn: het bieden van het soort zorg, dat het best past bij de behoeften van betrokken individuen en de bescherming van hun lichamelijke, geestelijke en morele integriteit en hun welzijn. Voorts onderstreept bepaling 29 Havana Rules nogmaals de eis uit artikel 37 sub c IVRK: alle jeugdigen horen gescheiden van volwassenen gedetineerd te worden, tenzij hun eigen belang daar niet mee gediend is. De essentie waarom gescheiden detentie zo belangrijk is, blijkt uit bepaling 29 in verband met artikel 2.2 sub a Beijing Rules. In dat laatste artikel wordt de term '*juvenile*' gedefinieerd als: '*a child or young person who, under the respective legal system, may be dealt with for an offence in a manner which is different from an adult*'. Het gaat er dus juist om dat vrijheidsbeneming, wanneer die is toegesneden op jeugdigen, verschillend is van vrijheidsbeneming van volwassenen.⁵⁸

---

⁵⁷ Marchena-Slot 2012, p.126

⁵⁸ Marchena-Slot 2012, p.128

In algemene zin verwoordt artikel 5.1 Beijing Rules dat het jeugdrechtsysteem twee doelen heeft. Ten eerste moet het welzijn van de jeugdige benadrukt worden. Ten tweede moet elke reactie gericht op een jeugdige dader altijd in verhouding staan tot de omstandigheden van zowel de jeugdige dader als zijn daad. Dat is een duidelijk verschil in benadering vergeleken met het volwassenen(straf)recht, waarbij het vergeldingsperspectief en daarmee de daad veel nadrukkelijker de boventoon voert bij bepaling van de straf, alsmede de invulling daarvan; resocialisatie wordt weliswaar als doel genoemd van de gevangenisstraf, maar het welzijn van de gedetineerde niet.

In bepaling 30 van de Havana Rules wordt tenslotte het belang van open jeugdinrichting met geen of weinig beveiligingsmaatregelen bedrukt. De detentie dient immers zo min mogelijk inbreuk te maken op de rechten en vrijheden van het kind. In dit kader wordt in bepaling 30 ook gepleit voor kleine inrichtingen, opdat individuele behandeling plaats kan vinden en om het contact tussen de jeugdigen en hun families te bevorderen. Deze inrichtingen zouden volgens de Havana Rules geïntegreerd moeten zijn in de sociale, economische en culturele omgeving. Jeugdinrichtingen zouden dus niet ergens in een uitgestorven buitenwijk, ver van de bedrijvigheid moeten worden gepositioneerd.

3.2 De verdeling over de jeugdinrichtingen

Het beleid van de inrichtingen dient bij de uitvoering van de straffen en vrijheidsbenemende maatregelen enerzijds gericht te zijn op de handhaving van het karakter van de straf en anderzijds op bejegening van de mens in zijn ontwikkelingsproces gericht op diens terugkeer in het maatschappelijk leven.⁵⁹

De randvoorwaarde voor het komen tot een correctiecentrum is regiendifferentiatie. Er dient gedifferentieerd te worden naar klassen en groepen, al dan niet in afzondering, op grond van het soort delict, de zwaarte van het delict, duur en zwaarte van de straf, het verleden, het karakter, het gedrag van de veroordeelde en de psychische gesteldheid van de persoon.⁶⁰

Regiendifferentiatie jeugdigen⁶¹

Onder de term regiendifferentiatie wordt verstaan: de indeling van de ter beschikking gestelde jeugdigen in groepen of verblijf in afzondering, naar geslacht, leeftijd, ontwikkeling,

---

⁵⁹ Artikelen 44 t/m 50 van het Penitentiair Besluit

⁶⁰ Nationaal Resocialisatie Plan, 2014, p. 6

⁶¹ Nationaal Resocialisatieplan Suriname, Oktober 2014, p. 37

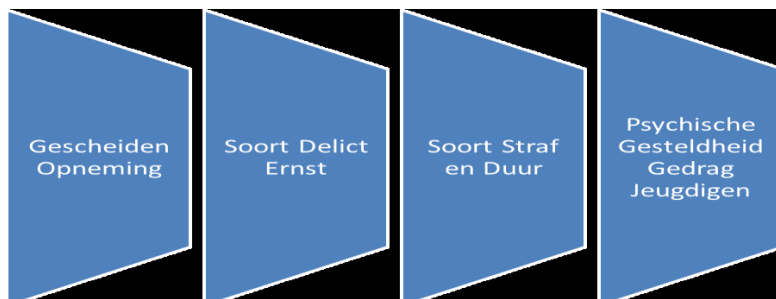
gezondheid en gedrag op basis van persoonlijkheid. In geval van ernstige ziekte wordt de jeugdige overgebracht naar een ziekenhuis. Dit geschiedt op grond van de wetgeving ter beschikking gestelde minderjarigen (artikel 6 GB1972 # 61 en art. 4,5 en 6 SB1976 # 24), en mede in het kader van artikel 11 van de Beijing standaarden.

Door de indeling in groepen kan efficiënt gewerkt worden aan het resocialisatieproces van de jeugdige middels persoonlijke ontwikkeling en persoonlijkheidsvorming. Voor elke jeugdige wordt een individueel correctieplan opgesteld.

De voorwaarden voor regiendifferentiatie: jeugdige wetsovertreders dienen gescheiden te worden gehouden van volwassen mannen en vrouwen. Deze dienen behandeld te worden in overeenstemming met hun leeftijd en wettelijke staat.

Alhoewel de internationale standaarden ten aanzien van regiendifferentiatie in onze nationale wetgeving zijn opgenomen, blijkt in de huidige praktijk dat het Jeugdopvoedingsgesticht niet voldoet aan de standaarden.

Voorbeeld van een Regiendifferentiatie jeugdigen⁶²

3.3 De interne rechtspositie van de jeugdige in een justitiële jeugdinrichting

De betekenis van de term ‘de rechtspositie van gedetineerden’ spreekt voor zich: het gaat om de verschillende rechten waarover gedetineerden beschikken en plichten waaraan ze zich moeten houden.

Dupont en Verstraeten geven een definitie⁶³: “De rechtspositie van gedetineerden (jeugdigen) wordt juridisch bepaald door het geheel van rechtsvoorschriften die de rechten en de verplichtingen van de gedetineerde omschrijven.” Er kan aldus enkel over rechten gesproken

⁶² Nationaal Resocialisatie Plan, 2014, p. 39

⁶³ Dupont & Verstraeten 1990, p.574

worden als er in de rechtsregels voorschriften of artikels terug te vinden zijn die bepaalde rechten bepalen en afbakenen. Bijkomend duiden ze op het onderscheid tussen enerzijds de rechtspositie van de gedetineerde als gedetineerde, als een bewoner van de gevangenis, en anderzijds de rechtspositie van de gedetineerde als burger. Het eerste wordt ook weleens de detentierechtelijke rechtspositie genoemd. In dat geval worden de rechten en plichten bedoeld die enkel ten aanzien van de gedetineerden gelden. Ze zijn exclusief en specifiek op hen van toepassing. De rechtspositie van de gedetineerde als burger omvat de rechten van (vrije) burgers waarop gedetineerden zich ook kunnen beroepen. Deze is veel ruimer dan de detentierechtelijke rechtspositie: het kan bij wijze van voorbeeld gaan om sociale rechten, economische rechten. Ook fundamentele rechten en vrijheden en mensenrechten –zoals bijvoorbeeld neergeschreven in het Amerikaans Verdrag voor de Mensenrechten– zijn hier inbegrepen.

Soorten indelingen van de rechtspositie

Gaandeweg worden er twee grote indelingen gemaakt in verband met de rechtspositie van gedetineerden: enerzijds het onderscheid tussen de interne en de externe rechtspositie (deze indeling heeft betrekking op de detentierechtelijke rechtspositie van de jeugdige) en anderzijds het onderscheid tussen de materiële en de formele rechtspositie van de jeugdige gedetineerden. De interne rechtspositie⁶⁴ bepaalt wat de rechten van de gedetineerde als inwoner van de gevangenis zijn. Aldus gaat het om zijn juridisch statuut ‘intra muros⁶⁵’ tijdens de detentie. De intra muros regelt het gevangenisregime en betreft de rechtspositie ten aanzien van de penitentiaire beslissingen en handelingen die betrekking hebben op het leven in de gevangenis. Men zou de interne rechtspositie een administratief-rechterlijk karakter kunnen aanmeten, omdat penitentiaire beslissingen vooral administratief van aard zijn.⁶⁶ Niet enkel veroordeelden, maar ook bij de voorlopige hechtenis, geïnterneerden (van gevangenis naar zorg) en andere categorieën van jeugdige gedetineerden die effectief in de gevangenis verblijven kunnen aanspraak maken op deze rechten. Interne rechten hebben onder meer betrekking op⁶⁷:

- Materiële levensvoorwaarden zoals kledij, de cel, hygiëne, voeding, de wandeling

---

⁶⁴ Claes 1987, p. 152

⁶⁵ De term *intra muros* is een [uit het Latijn afkomstig](#) begrip, (letterlijk: "binnen de muren")

⁶⁶ Kelk 1978, p. 30

⁶⁷ Dupont & Verstraeten 1990, p.580

- De briefwisseling met o.a. de controle erop, briefwisseling die van alle controle vrijgesteld is
- Het bezoek: de verschillende vormen van bezoek (bijvoorbeeld ongestoord bezoek), de personen die de gedetineerde kunnen bezoeken e.d.
- Het telefoongebruik
- Interne informatie en rechtshulp: informatie via het huishoudelijk reglement, rechtshulp en juridische bijstand
- Sociale zekerheid
- Arbeid
- Godsdienst en levensbeschouwing
- Vrijheid van meningsuiting

De externe rechtspositie⁶⁸ daarentegen heeft betrekking op de duur van de vrijheidsberovende straf, de onderbrekingen, de bijzondere modaliteiten van vervroegde invrijheidstelling en de beëindiging van de detentie. Het gaat m.a.w. om de extramurale⁶⁹ aspecten van de vrijheidsberoving. Dergelijke beslissingen zijn bijvoorbeeld:

- penitentiair verlof
- uitgangspermissies
- elektronisch toezicht⁷⁰
- voorlopige invrijheidsstelling
- voorwaardelijke invrijheidsstelling

De relatie tussen het individu en de samenleving staat centraal. Dat is niet meer dan logisch aangezien de jeugdige gedetineerde geheel of gedeeltelijk en/of tijdelijk of definitief vrij komt en aldus weer in de samenleving meedraait. Een ander wezenlijk verschil met de interne rechtspositie is dat het hier enkel om veroordeelden gaat.

De materiële rechtspositie⁷¹ geeft aan wat behoort tot de rechtspositie van de gedetineerden en hoe dat omschreven wordt. Het gaat er aldus om wat men als een recht ziet voor de gedetineerde en welke inhoud men eraan geeft. Men kan namelijk iets omschrijven als een recht of als een

---

⁶⁸ Claes 1987, p.20

⁶⁹ Dat wil zeggen hulp buiten de instelling/ buiten de muren

⁷⁰ Artikel 2 lid 4, Wet Penitentiaire Inrichtingen en Huizen van Bewaring, Wet van 29 januari 2020

⁷¹ Dupont & Verstraeten 1990, p.919

gunst en in vele gevallen ook als een verplichting. Er wordt nagegaan wat de inhoud en de aard ervan is. Sommigen stellen dat dit het statische deel van de rechtspositie van gedetineerden is.⁷² Deze rechten, of althans bepaalde rechten, zijn inhoudelijk inherent aan de jeugdige gedetineerde en de staat waarin hij zich bevindt. De gedetineerde is nu eenmaal wie hij is en laat zich moeilijk veranderen. Dat is de reden waarom het als statisch beschouwd wordt.

Daarnaast is er de formele rechtspositie van gedetineerden. Dupont en Verstraeten geven een definitie van die formele rechtspositie van gedetineerden⁷³: “De formele rechtspositie heeft betrekking op de wijze waarop de gedetineerde de hem toegekende rechten en gunsten kan effectueren en meer bepaald op de wijze waarop hij de hem toegekende rechten kan afdwingen voor een onafhankelijke en onpartijdige instantie”. De rechten afdwingen gebeurt doorgaans door middel van het indienen van een klacht. De focus dient aldus te liggen op de mate waarin, hoe en bij welke instanties jeugdige gedetineerden klachten kunnen indienen. De formele rechtspositie behoort eerder tot het dynamisch gedeelte van de rechtspositie.⁷⁴ Hier speelt de maakbaarheid van het recht een sterke rol. Via het recht, in ruime zin, kunnen structuren opgezet worden waardoor bijvoorbeeld het indienen van een klacht vereenvoudigd wordt. Het recht op zich laat zich niet zo snel en gemakkelijk veranderen maar in vergelijking tot een verandering bij de gedetineerde kan het vrij vlot gebeuren.

Praktijksituatie

Volgens de vraaggesprekken blijkt het merendeel van de jeugdigen wel op de hoogte te zijn van de huisregels die gelden binnen de jeugdinrichting waarin zij verblijven.

De indruk bestaat dat jeugdigen, ervaringsgewijs bekend zijn geworden met de rechten en plichten binnen de inrichting.

Gebleken is dat de jongens de huisregels of groepsregels uitgereikt krijgen of deze ter beschikking hebben op hun kamer of leefgroep. De huisregels zijn ook op de muren binnen de inrichting aangeplakt.

---

⁷² Kelk 1978, p. 171

⁷³ Dupont & Verstraeten 1990, p.479

⁷⁴ Kelk 1978, p. 171

Enkele jeugdigen⁷⁵ hebben aangegeven voornamelijk bekend te zijn geworden met de huisregels via de contacten met andere jongens, door eigen onderzoek, via familie of via het ministerie van Justitie.

Over het algemeen zijn de rechten uit het kinderrechtenverdrag duidelijk en bekend bij de jeugdigen. Zij vinden het bovendien allen belangrijk dat ze rechten hebben. Zo heeft een aantal jongens een en ander als volgt toegelicht: *‘Het voelt soms beschermend dat je nog iets bent. Dat ik kan aantonen dat ik gelijk heb in een conflict. Het maakt het leven een stuk aangenamer. Anders ben je voor spek en bonen en moet je doen wat gezegd wordt. Het is het enige dat ik heb hier en zonder rechten kun je worden behandeld als een hond’.*⁷⁶

Met betrekking tot het verblijf van civielrechtelijk en strafrechtelijk geplaatsten in eenzelfde inrichting merkt de Penitentiare Ambtenaar dat het gunstig zou zijn dat er scheiding plaatsvindt binnen de inrichting te Santo Boma en dat het geen goed idee is om volwassenen en jeugdigen binnen dezelfde 4 muren onder te brengen.⁷⁷

Ik ben van mening dat de jeugdigen die voor ernstige strafbare feiten geplaatst zijn in de inrichting een negatieve beïnvloeding zouden kunnen hebben op jeugdigen die voor minder ernstige strafbare feiten zijn opgesloten.

Hierbij kan dan worden gedacht aan het in contact komen met wetenswaardigheden over criminele activiteiten, maar ook aan het kennelijk binnen de jeugdinrichting bestaande verschil in macht tussen de zware criminelen en mindere zware.

De verbetering van de justitiële inrichtingen is een noodzakelijke, maar helaas niet voldoende voorwaarde voor een betere aanpak van jeugdige delinquenten.⁷⁸ Dat komt omdat in de plannen geen rekening is gehouden met een fundamenteel bezwaar van verblijf en behandeling in een inrichting, namelijk het groepskarakter ervan. ‘Een (langdurig) verblijf in een justitiële jeugdinrichting samen met andere delinquenten of problematische jongeren is zeer ongunstig voor de ontwikkeling van opgroeiende jongeren’, aldus de coördinator Mahadeosing van

---

⁷⁵ Vraaggesprekken gevoerd met jeugdigen tussen 16-18 jaar op het Avond Havo/VWO die ooit opgesloten waren geweest te Santo Boma, november 2019

⁷⁶ Vraaggesprekken gevoerd met jeugdigen tussen 16-18 jaar op het Avond Havo/VWO die ooit opgesloten waren geweest te Santo Boma, november 2019

⁷⁷ Vraaggesprek met mw. J. Pane- Alfaisie, Onderdirecteur van de Centrale Penitentiare Inrichting te Santo Boma

⁷⁸ Vraaggesprek met mw. J. Pane- Alfaisie, Onderdirecteur van de Centrale Penitentiare Inrichting te Santo Boma

PID.⁷⁹ Dit houdt verband met wat men wel ‘*deviancy training*⁸⁰’ of besmetting noemt; een informele groeps cultuur die crimineel gedrag aanmoedigt en bevordert.⁸¹

Factoren die verband houden met de kans op recidive waren: geslacht, justitieel verleden, aantal eerdere justitiecontacten en leeftijd ten tijde van de uithuisplaatsing. Maar andere persoonlijkheidskenmerken en de omgeving spelen ook een rol, zoals het plegen van delicten samen met anderen, gezinsproblemen zoals werkloosheid en alcoholmisbruik, gedragsproblemen, zoals antisociaal gedrag en middelengebruik, en persoonlijkheidsproblemen zoals extreme extraversie, lage intelligentie en impulsiviteit.⁸²

Dit alles betekent dat de functie van detentie (of het om preventieve hechtenis gaat of om jeugddetentie maakt in het kader van de recidive nauwelijks verschil) ernstig moeten worden heroverwogen. Het is duidelijk dat detentie een straffunctie heeft, maar deze kan ook op een andere wijze worden vormgegeven. De verwachting van detentie of vrijheidsbenemende straf is de meest ingrijpende strafrechtelijke sanctie en naar mijn mening is dat men te veel verwacht van detentie: zowel wat afschrikking als wat resocialisatie betreft.

---

⁷⁹ Vraaggesprek gevoerd op 30 oktober 2019 met de heer S. Mahadeosing, Adjunct Opper Penitentiaire Ambtenaar, Coördinator Therapie te Penitentiaire Inrichting Duisburglaan (PID)

⁸⁰ Een proces waarbij de communicatie van leeftijdgenoten over antisociale onderwerpen aanmoediging en instructie biedt voor het aangaan van antisociaal gedrag, dat op zijn beurt dit gedrag als normatief bevordert binnen de peergroep.

⁸¹ <https://www.igi-global.com/dictionary/text-messaging-as-a-forum-for-negative-and-antisocial-communication/47885>

⁸² Vraaggesprek met mw. J. Pane- Alfaisie, Onderdirecteur van de Centrale Penitentiaire Inrichting te Santo Boma

Conclusie

Zoals in de inleiding reeds aangehaald luidt de onderzoeksvraag:

In hoeverre komt de nationale wetgeving overeen met de internationale wetgeving inzake de rechtspositie van de jeugdige delinquent in het strafprocesrecht?

Een jeugdige delinquent is meestal iemand die een strafbaar feit heeft begaan, onder de leeftijd van 18 jaar. Bij deze gaat het om het plegen van een daad die anders zou zijn aangerekend, als een misdaad gepleegd door een volwassene. Afhankelijk van het type en de ernst van het begane misdrijf, is het mogelijk voor jeugdigen onder de 18 jaar dat het volwassenrecht toegepast kan worden.

Uit het onderzoek is gebleken dat Suriname partij is bij een aantal verdragen die betrekking hebben op jeugdigen en de jeugdige delinquenten. Dit betekent dat Suriname zich moet houden aan de verdragsbepalingen en niet in strijd mag handelen met de verdragsbepalingen. Het is gebleken dat de verdragsbepalingen en de VN- aanbevelingen in grote lijnen wel nageleefd worden. Op de vraag of Suriname voldoet aan de internationale standaarden, kan gezegd worden dat qua wetgeving (theoretisch), Suriname wel voldoet aan deze standaarden zoals laatstelijk, de wijzigingen die ingevoerd zijn in het Wetboek van Strafrecht in 2015 en de Wet Penitentiaire Inrichtingen en Huizen van Bewaring van 29 januari 2020.

Echter ligt het probleem bij het correct toepassen van de inhoud van de verdragen en het gebruik maken van de wetten. In de verdragen worden aangegeven dat er een gescheiden detentie van gedetineerden moet maar, in de praktijk zien wij dat niet gebeuren. De strafinrichtingen zijn overbevolkt. Ten aanzien van het toezicht op de naleving van de rechten van de jeugdige gedetineerden zijn er ook een aantal tools die Suriname heeft om de rechten na te leven en eventueel te verbeteren. Op internationaal gebied wordt het toezicht door de Algemene Vergadering van de VN gedaan. De methoden die door deze internationale organisatie wordt aanbevolen om de mensenrechtensituatie en zo ook het detentierecht in Suriname te evalueren en te verbeteren zijn nuttig en kunnen alleen effectief zijn als Suriname het toepast. Op nationaal gebied wordt het toezicht in het bijzonder door de directeurs van de strafinrichtingen gehouden. De directeurs hebben dagelijks onderhoud met de penitentiaire ambtenaren en met de (jeugdige) gedetineerden. Het toezicht op de rechten van de jeugdige delinquent in Suriname is over het algemeen degelijk geregeld. Er moet harder gewerkt worden

om te voldoen aan de internationale minimum standaarden die aanbevolen zijn om de jeugdige een kinderrechtelijke benadering te bieden, indien zij in aanraking zijn gekomen met de justitie. Tenslotte is het de bedoeling van een opgelegde straf aan een jeugdige delinquent, dat de straf benut wordt als middel dat de jeugdige delinquent geresocialiseerd terugkeert naar de samenleving.

Aanbevelingen

Teneerste is het aangeraden dat er meer informatie omtrent de rechtspositie van de jeugdige delinquent aan de samenleving wordt verschaft. Ik ben van mening dat de gehele samenleving wordt opgeroepen om zich in te spannen voor een succesvolle preventie van de jeugddelinquentie en een harmonieuze ontwikkeling van de jeugdigen.

Het is ook aan te raden dat de directeuren van de strafinrichtingen en de penitentiaire ambtenaren regelmatig getraind worden in de omgang met jeugdige delinquenten, hoe invulling te geven aan de aanbevelingen gedaan door de VN om de mensenrechten de waarborgen.

Ten tweede dient er meer bekendheid en bevoegdheid worden gegeven aan de commissie, volgens de Wet Delinquentenzorg, artikel 12 die belast is met de controle en toezicht op het toepassen van de regels, op een correcte manier. Er moet meer invulling worden gegeven aan detentierecht. Dit kan bereikt wordt door een aparte detentiewet voor jeugdigen aan te nemen en de aanbevelingen gedaan door de VN in deze nationale wetgeving te incorporeren.

En de volledige invulling geven aan de bepalingen van het IVRK inzake de waarborging van de rechtspositie van de jeugdige delinquent.

Maar ook een betere controle op de gevangenen, een zinvoller invulling van de tijd en de straf, een mentaliteitsverandering, het wegwerken van de overbevolking en het oprichten van een gedetineerdencommissie in elke gevangenis zijn mogelijke oplossingen. Het aspect van resocialisatie dient veel meer aandacht te krijgen in de wet. Er dient een integrale aanpak van rechtsbescherming van mensenrechten, in het bijzonder kinderrechten, door meer aandacht te besteden aan de uitvoering van regiendifferentiatie en reclassering.

Elke van deze oplossingen draagt de sleutel tot de verbetering van de rechtspositie van jeugdige delinquent. De overheid heeft aldus nog veel werk voor de boeg.

Bronvermelding

Literatuurlijst

- **Bartels 1990**
Bartels J.A.C., *Jeugdstrafrecht*, W.E.J. Tjeenk Willink Zwolle, 1990
- **Blaak 2012**
Blaak M., *Handboek internationaal jeugdrecht*, Leiden: Defence for Children, 2012.
- **Buitenhuis 2015**
Buitenhuis R., *Tekstuitgave Jeugdwet: inclusief onderliggende regelgeving*, Den Haag BJU, 2015.
- **De Jonge 2007**
De Jonge G., *Jeugd en Strafrecht; een leer- en praktijkboek over het internationale jeugdstrafrecht en jeugdstrafprocesrecht*, Deventer: Kluwer, 2007.
- **De Wit 2014**
De Wit Theo. W.A., Reijer de Vries en R. van Eijk, *Lost in Translation? De (ex) gedetineerde in de Participatiesamenleving*, Tilburg, Amsterdam, 2014.
- **Doek 2009**
Doek J.E., *Jeugdrecht en Jeugdzorg*, Amsterdam: Elsevier Juridisch, 2009.
- **Jaarbericht Kinderrechten 2017**
Jaarbericht Kinderrechten 2017, Den Haag: UNICEF Nederland, 2017.
- **Janssen 2016**
Janssen L., *Jeugdrecht begrepen*, Den Haag: BJU, 2016.
- **Johan 2010**
Johan P., *Handboek jeugdbeschermingsrecht*, Brugge: Die Keure, 2010.

- **Keuls 1985**
Keuls Y., *Annie Berber en het verdriet van een tedere crimineel*, Baarn: Ambo, 1985.

- **Machteld 1999**
Machteld Mijarends E., *Richtlijnen voor een verdragsconforme jeugdstrafrechtspleging, gelijkwaardig maar minderjarig*, Kluwer Rechtswetenschappelijke Publicaties, 1999.

- **Marchena 2012**
Marchena Slot A.D., *Detentie van Jeugdigen in Curaçao*, Wolf Legal Publisher, Nijmegen, 2012.

- **Marjolein 2004**
Marjolein G., *Samengeplaatst met delinquenten, Sec: tijdschrift over samenleving en criminaliteitspreventie 18, nr.6, 2004*.

- **Ministerie van Veiligheid en Justitie 2012**
Ministerie van Veiligheid en Justitie: Handboek rechtspositie jeugdigen in Justitiële jeugdinrichtingen, Den Haag: SDU, 2012.

- **Muller 2005**
Muller E.R., P.C. Vegter, *Detentie. Gevangen in Nederland*, Kluwer: Alphen aan den Rijn, 2005.

- **Van den Berg 2006**
Van den Berg Melanie F. M., *Ingang om de hoek: de wet op de jeugdzorg vanuit het perspectief van de potentiële cliënt belicht*, Nijmegen: Wolf Legal, 2006.

- **Van den Brink 2018**
Van den Brink Y.N., *Voorlopige hechtenis in het Nederlandse jeugdstrafrecht: wet en praktijk in het licht van internationale en Europese kinder- en mensenrechten*, Wolters Kluwer, 2018.

- **Van der Linden 2006**
Van der Linden A.P., *Honderd jaar zorg om het kind: Jeugdbescherming en jeugdstrafrecht nader bekeken*, Deventer: Kluwer, 2006.
- **Verberge 2015**
Verberge G., *Tekst en Toelichting: zoals deze luidt vanaf 1 januari 2015*, Den Haag: SDU, 2015.
- **Weijers 2008**
Weijers I., F. Imkamp, *Jeugdstrafrecht in Internationaal perspectief*, Boom Juridisch uitgevers, Den Haag, 2008.
- **Weijers 2005**
Weijers I., *Herstelgesprek bij jeugdige delinquenten: sleutelteksten uit het internationale debat*, Amsterdam: SWP, 2005.

Wetten

- Burgerlijke Wetboek van Suriname van 2006
- Grondwet van Republiek Suriname van 1987
- Penitentiair Besluit 10 april 1973
- Wet Delinquentenzorg 6 juni 1979
- Wetboek van Strafrecht van 2015

Verdragen

- Beijing Rules for the administration of juvenile justice (1985)
- Internationaal Verdrag inzake de Burgerrechten en Politieke rechten (BUPO), 1966
- Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK); New York, 20 november 1989
- Standard Minimum Rules for the treatment of prisoners, Geneva 1955
- UN Guidelines for the prevention of juvenile delinquency (Riyadh Guidelines 1990)
- UN Minimum Rules for the protection of juveniles deprived of their liberty (Havana Rules 1990)

Internetbronnen

- <http://www.dwtonline.com/laatste-nieuws/2019/06/03/jeugdige-arrestanten-moesten-zaadvocht-opdrinken/>, geraadpleegd op 3 juni 2019
- <https://www.ensie.nl/betekenis/delinquent>, geraadpleegd op 19 juli 2019

Vraaggesprekken

- Mw. J. Pane- Alfaisie, Onderdirecteur van de Centrale Penitentiaire Inrichting te Santo Boma, 23- 30 oktober 2019
- De heer S. Mahadeosing, Adjunct Opper Penitentiaire Ambtenaar, Coördinator Therapie te Penitentiaire Inrichting Duisburglaan (PID), 30 oktober 2019
- Mw. mr. M. Palmtak de dienstdoende inspecteur van het doorgangshuis Opa Doelie, juni 2019
- Mw. Terborg, medewerker JKB, juni 2019.

Jurisprudentie

- Arbitrage hof 17 december 2003, nr. 166/ 2003 (zgn. Everbergerarrest)